

1.

Projekty zaměřené na činnost „Mapování výskytu určitého druhu, skupiny druhů či biotopu“

Projekty realizované v roce 2009:

Projekt č. 110901, ČSOP Hořepník - Mapování výskytu kriticky ohroženého druhu lýkovce vonného Garant: Karel Kříž

Cílem projektu bylo zmapovat výskyt kriticky ohroženého lýkovce vonného (*Daphne cneorum*) v oblasti Středních Čech, střední a Jižní Moravy v širším okolí Boskovic, Brna, Dukovan a Hodonína. Na těchto vybraných lokalitách aktualizovat údaje o výskytu lýkovce vonného, zjistit velikost a vitalitu populací lýkovce vonného, navrhnout managementová opatření na podporu lýkovce vonného, navrhnout vhodnou formu územní ochrany pro lokality, které nejsou v současné době chráněny a které to vyžadují. Při mapování byly na lokalitách zaznamenány všechny nalezené keře lýkovce vonného (*Daphnecneorum*). Keře byly v terénu zaměřeny pomocí GPS přístroje, byla zaznamenána vitalita lýkovců a charakteristika biotopu se soupisem doprovodných druhů. Na lokalitě Zlobice u Kuřimi, kde jsou čtyři mikrolokality vždy s jedním keřem lýkovce, byl navíc změřen obvod nalezených keřů pomocí krejčovského metru. Mapování na většině lokalit proběhlo v průběhu května 2009, v době kvetení lýkovce. Data získaná v terénu byla následně zpracována do dotazníku AOPK ČR pro mapování a monitoring ohrožených druhů rostlin, aby mohla být zařazena do databáze C1 druhů. Tento dotazník je totožný s kartou lokality druhu pro záchranný program. Data z mapování byla zaznamenána do Nálezové databáze ochrany přírody (NDOP).

Projekt č. 110902, Sagittaria – Monitoring ohrožených druhů dřevin na Střední Moravě Garant: Karel Kříž

Projekt si klád za cíl zajistit ochranu stávajících zbytků regionálně významných dřevin (dohoda s vlastníky pozemků a označení stromů). Dále to byl monitoring kvetení, vitality a plodnosti přežívajících dřevin v regionu. stěžejní součástí projektu bylo pátrání po dalších jedincích na lokalitách jejich výskytu, na historických lokalitách či potencionálně vhodných. Nově nalezení (vymapování) jedinci byly zaznačeni pomocí GPS a zakresleni v mapě. Digitalizovaná data byla zpracována v prostředí GIS. Takto zpracovaná data budou použita při jednání s vlastníky a správci pozemků. Letošní realizace projektu lze označit za úspěšnou. Podařilo se digitalizovat v projektu GIS všechny nám známé jedince zájmových druhů dřevin. Bylo provedeno podrobné mapování vrby bílé v CHKO LP se zaměřením na tok řeky Moravy. Vzhledem k rozsahu území zde bude i přes dobré výsledky vhodné pokračovat. Probíhala jednání na správě CHKO LP o možnostech ochrany a podpory zájmových druhů dřevin – jabloň, jeřáb, vrba. Zrealizovaly se konkrétní kroky na podporu těchto druhů – výsadba a kultivace jeřábu, kultivace jabloně – jednání o výsadbách, označení vrb bílých. U ostatních druhů byl proveden monitoring plodnosti a sebrána semena (mimo lýkovec). Se sběrů budou koncem zimy zahájeny kultivace (jabloň, jeřáb). Z vymapovaných vrb na Černovíře byly odebrány řízky (20) a zahájeny kultivace již na jaře 2009. Nepodařilo se sebrat dostatečné množství semen na kultivaci brslenu – sebralo se do deseti semínek. Pokusná kultivace proběhne koncem zimy. Nad rámec projektu byla vymapována vrba nachová v CHKO LP – po domluvě se správou CHKO.

Projekt č. 110903, ČSOP Silvatica - Monitoring populací a lokalit hořečku nahořklého a h.drsného
Garant: Květa Morávková

Projekt obsahuje mapování dvou vzácných druhů hořečků a zpráva je velmi nadstandartně zpracována – formou publikovatelného článku. Autor přehledně popisuje celkem 66 lokalit hořečku nahořklého a 10 lokalit hořečku drsného. Práce obsahuje i řadu poznámek a informací k charakteru a stavu lokalit, managementová doporučení i citace odborné literatury a historických údajů.

Projekt č. 110904, Společnost přátel Poodří - Vzácné druhy hub ve vybraných lokalitách v Poodří (mapování, 2. etapa) - Hrabětický les
Garant: Jiří Polčák

V Hrabětickém lese byl ukončen jednoletý orientační průzkum mykoflóry, zaměřený zejména na mapování vzácných druhů hub. Ačkoli byl rok 2009 pro fruktifikaci hub na Moravě krajně nepříznivý, podařilo se zvýšeným úsilím projít většinu rozsáhlého území. Bylo určeno celkem 372 druhů hub, 9 druhů je zařazeno v Červeném seznamu hub (makromycetů) ČR Z tohoto počtu je 6 zařazeno v kategorii silně ohrožené (EN), a po jednom v kategoriích ohrožené (VU), potenciálně ohrožené (NT) a vzácných druhů bez dostatečných informací o ohrožení (DD). Zároveň byly na území Hrabětického lesa nalezeny další vzácnější druhy hub. Invazní houbou se stala pro smrkové kultury václavka, s níž probíhá v současné době tvrdý boj. Parazitické houby se šíří v současné době i v listnatých porostech, zatím ale ne v takové míře, aby to vyžadovalo razantní zásah. Sledovat bude nutno pouze václavku hlíznatou (*Armillaria gallica*), která by mohla při masivnějším šíření devastovat listnaté porosty tak jako se to stalo u smrkových kultur napadených václavkou smrkovou.

Kladem území je vysoká diverzita biotopů, zachovalost starších listnatých porostů kolem meandrujících potoků, v lemech lesa a ve stržích. Nedostatkem je doposud převažující zastoupení smrku v porostech, což při současných klimatických změnách není vhodné. Smrk by se měl nadále vysazovat pouze na vlhčích místech, poblíž vodotečí a na svahy odvrácené od slunce. Za přísušku hrozí mladým porostům napadení václavkou, takže se nedožijí obmýtného věku.

Projekt č. 110905, ČSOP Aletr Meles - Mapování výskytu invazních druhů rostlin na Karlovarsku
Garant: Květa Morávková

Realizováno bylo mapování invazních druhů velkého území – vybraných čtverců MTB Karlovarska. Vymapovány byly vybrané typy biotopů a vybrané sektory čtverců, nalezeno a zmapováno, tedy i vloženo do databáze NDOP bylo celkem 102 lokalit křídlatky, (z toho 9 lok. *R. sachalinensis* + 92 *R. japonica* + 1 *R. bohemica*), 8 lokalit bolševníku a 19 lokalit netýkavky žláznaté. ZZ obsahuje i informace o dalších jednáních ale neobsahuje bohužel návrhy pro řešení stavu na větších lokalitách či v jednotlivých ucelených územích.

Projekt č. 110906, RS ČSOP Iris - Mapování výskytu invazních druhů rostlin v břehových porostech přítoků říčky Romže
Garant: Květa Morávková

Projekt obsahuje mapování invazních druhů v prostoru horního toku Romže a jejích přítoků a ZZ obsahuje velmi podrobně popsané úseky mapování a charakteristiky jednotlivých vymapovaných území. Zpráva obsahuje i řadu informací o stavu jednotlivých lokalit i poznámky k realizovaným aktivitám osvěty pro veřejnost.

Projekt č. 110907, ČSOP Koniklec - Mapování invazních neofytů podél beskydských a podbeskydských řek
Garant: Květa Morávková

Projekt je realizován jako součást již zadané bakalářské práce a je proto jiného charakteru než obvykle zadávaná mapování menších území. Autorka mapuje odlišnou metodikou (která letos ale poprvé nebyla závazná), proto nelze tyto odlišnosti vytknout. Rozsah práce je velmi nadstandardní stejně jako výsledky a závěry projektu. Práce obsahuje velké množství dílčích dat, která ale pravděpodobně nemá smysl z větší části vkládat do NDOP – vzhledem k průběžné likvidaci hlavních populací invazních druhů jinými subjekty.

Projekt č. 110908, OV ČSOP Vsetín - Mapování invazních druhů rostlin podél toku Vsetínské Bečvy a návrhy opatření
Garant: Květa Morávková

Projekt obsahuje vymapování invazních druhů podél Vsetínské Bečvy. Vymapováno a do doporučené tabulky dle původní metodiky bylo zapsáno okolo 250 lokalit křídlatky české – ve stanoveném úseku po obou březích. Zpráva obsahuje i další informace o souvisejících aktivitách v území, o dalších jednáních a přípravě likvidace vymapovaných ploch.

Projekt č. 110909, OV ČSOP Vsetín - Mapování invazních druhů rostlin podél toku Rožnovské Bečvy a návrhy opatření
Garant: Květa Morávková

Projekt obsahuje vymapování invazních druhů podél Rožnovské Bečvy. Při realizaci projektu bylo prozkoumáno cca 72,5 km břehů Rožnovské Bečvy a dalších cca 10 km břehů přítoků a volného terénu, přičemž bylo zjištěno 214 ohnisek (stanovišť) výskytu taxonů křídlatky s celkovou plochou rozšíření 16.780 m², tyto nálezy byly zapsány do doporučené tabulky dle původní metodiky. Zpráva obsahuje i další informace o souvisejících aktivitách v území a z nich vyplývajících problémů či komplikací, o dalších jednáních a přípravě likvidace vymapovaných ploch. Nejcennější jsou poznámky k rizikům v území a návrhy dalších opatření, která by měla být postupně realizována v co nejkratší době. Doplnující průzkum po ukončení stavby cyklostezky by byl velmi žádoucí a potřebný pro odhad nákladů potřebných na odstranění většiny posortů v tomto zájmovém území se vyskytujících.

Projekt č. 110910, ČSOP Šumava - Invazní druhy Vimperska
Garant: Květa Morávková

Projekt obsahuje pokračující mapování Vimperska a v okolí říčky Volyňky. Vymapováno a do NDOP zapsáno celkem 15 lokalit (převážně křídlatky japonské a netýkavky žláznaté, po 1 lok. bolševníku a 1 lok. křídlatky sachalinské. Zpráva obsahuje i další informace o plánovaném využití dat, o jednání s vlastníky a plán na 2010. Podklady budou využity pro systematické ošetření ploch s výskytem křídlatky i netýkavky.

Projekt č. 110911, ČSOP Kladská - Mapování výskytu invazních druhů rostlin v CHKO Český les

Garant: Květa Morávková

Projekt obsahuje pokračující mapování v CHKO Český les a bylo vymapováno celkem 12 lokalit na území přes 25 km². Podklady budou využity pro systematické ošetření ploch s výskytem křídlatky i netýkavky.

Projekt č. 110914, ČSOP Kněžice - Ohrožené mechorosty rašelinišť na Vysočině - I.

Garant: Václav Somol

Projekt se zabýval mapováním výskytu celkem 17 ohrožených druhů mechorostů na Vysočině (seznam v průběhu mapování doplněn o další čtyři druhy regionálně významné). Z mapování byly předem vyloučeny lokality bryologicky dobře prozkoumané, lokality, na nichž probíhá monitoring AOPK, NPR, NPP, lokality Natura 2000. Řešitel se soustředil na lokality v maloplošných chráněných územích, kde bryologický průzkum dosud neproběhl, a zejména na lokality mimo chráněná území.

Bylo vymapováno celkem 8 lokalit v MCHÚ a 21 lokalit mimo chráněná území, z nich některé jsou dále rozděleny na dílčí menší lokality. Kromě mapování mechorostů hodnotí v jednotlivých lokalitách hydrologické poměry, historii i současnost managementu, stávající nebezpečí pro jednotlivé lokality, porovnává zjištěný stav s historickými údaji atd.

Jednotlivé lokality jsou doplněny fotodokumentací a souřadnicemi GPS.

Výsledky, byť často ne radostné, významnou měrou přispívají k poznání dané problematiky na Vysočině a mohou být argumentem pro profesionální ochranu přírody v mnoha aspektech jejich konání.

Projekt č. 110915, ČSOP Hořepník - Mapování výskytu kriticky ohroženého druhu mochny jahodovité

Garant: Václav Somol

Projekt se zabýval mapováním výskytu tohoto druhu v oblasti Velkého Kosíře.

V minulosti byly v této oblasti zjištěny celkem čtyři lokality, v rámci projektu byl výskyt potvrzen na dvou z nich. V údolí Deštného potoka se jedná celkem o 8 mikrolokalit (cca 530 jedinců), v údolí Slatinky jedna lokalita (cca 100 jedinců). V jednotlivých mikrolokalitách byly vypracovány vegetační snímky, pořízena fotodokumentace, vyhodnocen stávající stav lokalit, navržen management a doporučení pro ochranu přírody. O výskytu kriticky ohroženého druhu byli informováni vlastníci pozemků.

Projekt č. 110916, ČSOP Hořepník - Mapování populací kriticky ohroženého druhu mochna skalní

Garant: Václav Somol

Projekt se zabýval mapováním výskytu tohoto druhu v oblasti Dražanské vysočiny v části Kojálská planina. Byly vymapovány lokality v okolí Baldovce (tři lokality, celkem 135 rostlin), v okolí Rozstání (dvě lokality, celkem 166 rostlin), v okolí Krásenska (čtyři lokality, 357 rostlin) a v okolí Ruprechtova (jedna lokalita, 139 rostlin). V jednotlivých lokalitách byly vypracovány vegetační snímky, pořízena fotodokumentace, vyhodnocen stávající stav lokalit, navržen management a doporučení pro ochranu přírody.

Projekt č. 110917, ČSOP Silavtica - Ohrožené druhy rostlin Džbánu

Garant: Květa Morávková

Projekt obsahuje mapování přírodního parku Džbánu a ZZ obsahuje 244 údajů o nálezích cenných druhů (i do NDOP). Práce obsahuje i řadu poznámek a informací k charakteru, početnosti a stavu lokalit, managementová doporučení i citace odborné literatury a historických údaj.

Projekt č. 110918, ČSOP Launensia - Mapování orchidejí v okolí Kostomlat pod Milešovkou

Garant: Ivana Jongepierová

Byly zmapovány orchideje v okolí obcí Kostomlaty, Milešov, Černčice a Lelov v CHKO České středohoří. Celkem bylo nalezeno jen 6 druhů orchidejí na 7 lokalitách. Do databáze bylo zapsáno jen 10 údajů. Současný neutěšený stav lze vysvětlit stavem lesů, kde jsou hojně zastoupeny smrkové monokultury, početné populace zvěře a malý rozsah lučních ploch.

Projekt č. 110920, ČSOP Sagittaria - Monitoring vybraných druhů vstavačovitých na moravských lokalitách

Garant: Ivana Jongepierová

Byla sledována populační dynamika vstavače bledého na lokalitě Slavkov, vstavače kukačky na 4 lokalitách, vstavače vojenského, vstavače nachového a vstavače mužského vždy na 1 lokalitě, monitoring lesních populací střevočnicku pantoflíčku na vybraných lokalitách včetně 7 fytoecologických snímků a odběru půdních vzorků. Doposud získaná data (od r. 2007) o sledování střevočnicku budou zpracována v r. 2010 v diplomové práci Petra Goly *Ekobiologické nároky lesních populací střevočnicku pantoflíčku*. Výsledky byly zpracovány do přehledných tabulek a databáze.

Projekt č. 110921, ČSOP Silavtica – Orchideje Manětínska

Garant: Ivana Jongepierová

Byl ověřen výskyt vstavačovitých na historických lokalitách, průzkum nových lokalit v širším okolí Manětínska. Do databáze bylo zapsáno v rámci tohoto projektu 8 údajů z 5 lokalit, dalších několik údajů bylo získáno v rámci floristického kursu v Bílichově. Přiložena je také fotodokumentace a velmi pěkný článek *Po stopách Františka Malocha* do sborníku Calluna..

Projekt č. 110922, ČSOP Šumava – Orchideje Vimperska

Garant: Ivana Jongepierová

Byl ověřen výskyt orchidejí na Vimpersku. Celkem bylo navštíveno 43 nových lokalit, na nichž se na 10 lokalitách podařilo nalézt 618 rostlin 3 druhů (prstnatec májový, bradáček vejčitý, hlístník hnízďák). Současně proběhlo ověření nejzajímavějších loni nalezených lokalit, kde ve všech případech výrazně poklesla početnost orchidejí z důvodů neobhospodařování. Proto je velmi cenná zpráva, že tato organizace již oslovila vlastníky alespoň jedné lokality, kde chce v příštím roce zabezpečit údržbu z PPK.

Pro nálezovou databázi bylo zpracováno 11 údajů o 3 druzích z 10 lokalit. Informace o probíhajícímu projektu byla uvedena na webových stránkách realizátora projektu – www.csop.sumava.cz a prezentována při jednání s vlastníky pozemků i pracovníky Správy CHKO a NP Šumava.

Projekt č. 110923, ČSOP Kladská - Evidence výskytu dřívě pěstovaných odrůd ovocných dřevin na území CHKO Český les
Garant: Radoslav Vlk

Předložená závěrečná zpráva projektu je zaměřena na inventarizaci výskytu dřívě pěstovaných odrůd ovocných dřevin na území CHKO Českého lesa – jižní a severní část oblasti. Celkem bylo inventarizováno 21 lokalit (viz závěrečná zpráva) s výskytem starých a krajových odrůd ovocných dřevin. Ve svém rozsahu projekt kontinuálně navazuje na dosažené výsledky z let předchozích.

Projekt č. 110925, ČSOP Hořepník - Sledování populací tořiče včelonosného v delším časovém horizontu - pokračování projektu, 3. vegetační sezóna
Garant: Ivana Jongepierová

Monitoring populací rostlin v PP Zouvalka u Vyškova a na lokalitě severně od Ždánic. Na obou lokalitách byla provedena kontrola všech štítky označených rostlin, na lokalitě Ždánice bylo nalezeno 663 sterilních a 185 kvetoucích rostlin, na lokalitě Zouvalka 148 sterilních a 56 kvetoucích rostlin. Na stavu rostlin na obou lokalitách se nepříznivě projeví klimatické podmínky letošního roku, Na obou lokalitách byly pořízeny fytoecologické snímky (5 u Ždánic, 4 v PP Zouvalka) a celkové soupisy druhů. Závěrečná práce je doplněna také fotodokumentací. Přínosem projektu je vyzorovaná skutečnost, že druhu *Ophrys apifera* vyhovuje spíše cílený management bez velkých kosených ploch s prořezávkou náletu dřevin a občasným odstraněním stařiny.

Projekt č. 110926, Sagittaria - Monitoring vybraných druhů vodních rostlin v povodí Moravy
Garant: Václav Somol

Projekt se zabývá mapováním výskytu tří druhů (kotvice plovoucí, prustka obecná a voďanka žabí v povodí Moravy. Bylo vymapováno celkem 6 lokalit v povodí Moravy, z toho na dvou byla zjištěna kotvice plovoucí, na jedné voďanka a kotvice, ostatní lokality negativní. Na jednotlivých lokalitách bylo zjištěno pH vody, vodivost, mocnost sedimentu a průhlednost vody. Dále byl vypracován soupis vyšších rostlin na lokalitě zjištěných. Lokality z povodí Moravy jsou doplněny informací o výskytu kotvice plovoucí a plavínu štítnatého na Malém ústavním rybníce u Vodňan.

Projekt č. 110928, ČSOP Silvatica - Ohrožené polní plevely Českého středohoří
Garant: Květa Morávková

Projekt obsahuje mapování plevelů části Českého středohoří a obsahuje velké množství hodnotných floristických dat (celkem 289 zápisů do NDOP) o celkem 16 druzích vzácných a ohrožených plevelů. Zpráva je velmi přehledně zpracována. Práce obsahuje i řadu poznámek a informací charakteru a stavu lokalit, i citace odborné literatury a historických údajů. Je připravena k publikování v odborném tisku.

Projekt č. 110929, ČSOP České Budějovice - Mapování starých a krajových odrůd ovocných dřevin na Velešínsku

Garant: Radoslav Vlk

Předložená závěrečná zpráva projektu navazuje na dosažené výsledky a téma projektu v roce 2008. Evidence výskytu dříve pěstovaných odrůd ovocných dřevin byla zaměřena na oblast Velešína (k.ú., Dolní a Horní Vesce, Krásějovka, Milíkovice, Rančice, atd. viz závěrečná zpráva). Vlastní inventarizace ovocných dřevin byla zaměřena na ovocné druhy – jabloně, hrušně, třešně a slivoně. Celkem bylo zaevidováno 292 jednotlivých ovocných stromů z toho 130 jabloní, 131 hrušní, 11 slivoní, 19 třešní. Pomologicky se podařilo determinovat celkem 161 ovocných druhů: 71 jabloní (41 odrůd), 90 hrušní (42 odrůd).

Projekt č. 110931, EC Meluzína RCAB - Záchrané mapování ovocných stromů Karlovarska

Garant: Radoslav Vlk

Jedná se o pokračování dlouhodobého projektu zaměřeného na celkovou historickou rekonstrukci ovocnářské problematiky – inventarizace, determinace, školkařská výroba ve sledovaném zájmovém území – severozápadní Čechy – již od roku 1998. V roce 2009 byl projekt zaměřena na další etapu pomologické determinace ve zvolené oblasti Sokolovské pánve – Ostrov a okolí (Kostelní Bříza, Žďár, Bor atd., viz závěrečná zpráva). V minulosti patřila tato oblast k významným ovocnářským regionům severních Čech. V rámci řešení projektu byla provedena kontrola již zaevidovaných a vysázených stromů z období 2001 – 2008 současně s odbornými zásahy k udržení zdravotní kondice. Řešitelská organizace také v rámci popularizace programu Staré a krajové odrůdy ovocných dřevin uspořádala výstavu s prezentací řešené problematiky ve dnech 17. – 20. 9. 2009 v Libverdě. Celkem bylo zaevidováno 25 jednotlivých ovocných stromů 25 jabloní. Pomologicky se podařilo determinovat celkem 25 ovocných druhů: 18 jabloní a 7 hrušní. Povinná příloha – databáze inventarizovaných stromů byla předána v požadované struktuře a formě (viz závěrečná zpráva).

Projekt č. 110933, ČSOP Vlašim - Mapování a záchrana starých krajových odrůd ovocných dřevin na Podblanicku

Garant: Radoslav Vlk

Cílem projektu byla podrobná inventarizace a determinace starých a krajových odrůd ovocných dřevin v okrese Benešov - katastrálních území (Načeradec, Částrovice, Vrchoťovice, ad., viz stručný popis projektu). Celkem bylo zaevidováno 20 jednotlivých ovocných stromů. Z důvodu tzv. střídavé plodnosti (nepravidelná plodnost, která se vyskytuje v pravidelně se střídajících intervalech 1 x za 2-3 roky, vyznačuje minimální až žádnou násadou plodů), která se v roce 2009 vyskytla v některých oblastech a regionech ČR nebylo možno naplnit hlavní výstup projektu – zmapování původní druhové a odrůdové skladby zájmového území.

Projekt č. 120901, ČSOP Alcedo - Mapování hnízdního výskytu ledňáčka říčního na Podblanicku a středním Povltaví

Garant: Jaroslav Koleček

Projekt byl realizován od února do září na řekách Blanice, Sázava, Vltava – ÚN Slapy, Želivka a okolních potocích. Celkem bylo prověřeno 295 km toků a přilehlých nádrží. Při práci bylo kromě přímého pozorování z krytu použito metody odchyty a kroužkování a foto- a videodokumentace na hnízdišti i v noře. V roce 2009 bylo v zájmovém území sledováno celkem 24 párů ledňáčků. Bylo okroužkováno 235 pull., 10 juv. a 40 dospělých ptáků. U 40 adultních ptáků byla získána somatometrická data. Vše je shrnuto v přehledných tabulkách a grafech. Realizátoři při projektu spolupracovali se zahraničními kolegy a správci toků, prováděli úpravy hnízdišť, pořádali akce pro veřejnost a své výsledky průběžně publikují.

Projekt č. 120902, ČSOP Alces - Mapování výskytu skorce vodního v povodí vodního toku Řečice (k.ú. Staré Hamry, Ostravice) - pravobřežní přítok vodního díla Šance Řečice

Garant: Pavel Čech

Podle údajů v předložené zprávě řešitelé projektu provedli inventarizaci hnízd skorce vodního na Řečici a třech přítocích. Na sledovaných vodotečích byly nalezeny čtyři páry hnízdicích skorců. V hnízdním období bylo okroužkováno sedm jedinců – 3 ad. a 4 pull..V rámci šetření proběhla také lokalizace mostních objektů. Jde o terénní prvky, kde by mohl, po instalaci umělých hnízdních příležitostí, hnízdit skorec vodní v následujících letech. Charakteristika mostů, a jejich umístění pomocí souřadnic, je uvedena v tabulkách. Na vybraných mostních objektech bylo nainstalováno 7 lavic a 2 budky.

Projekt č. 120904, Pobočka ČSO na Vysočině - Mapování skorce vodního na Vysočině

Garant: Pavel Čech

Realizátoři projektu provedli během roku 2009 mapování výskytu hnízdicích skorců vodních na vytipovaných vodách okresů Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč a Žďár n. Sázavou. Místa zastížení hnízdicího nebo pozorovaného páru zanesli do kvadrátové sítě sledovaného území. V tabulce je pak dokladováno místo, tok, prvek umístění hnízda, případné využití umělé hnízdní příležitosti skorcem vodním nebo jinými živočichy – z ptáků konipasem horským, rehkem domácím a střízlíkem obecným. Některé případy z hnízdní biologie skorců jsou dokladovány na přiložených fotografiích. Vedle mapování současné hustoty hnízdicích párů skorce vodního (byla porovnána s hustotou v letech 2001-2004) proběhla kontrola využití polobudek, které byly pro skorce instalovány na zájmovém území v roce 2008. Při realizaci projektu byli vytipovány další toky a jejich místa, kde by mohli skorci vodní s využitím umělé hnízdní podpory zahnízdit.

Projekt č. 120906, ČSOP Javorníček - Mapování hnízdního výskytu ledňáčka říčního na řece Bečvě a některých přítocích
Garant: Pavel Čech

Členové ZO ČSOP Javorníček zmapovali na Bečvě a přítocích (v celkové délce 59 km) výskyt hnízdících párů ledňáčka říčního a skorce vodního. Sledované úseky toků a přilehlých nádrží jsou zaneseny do mapového podkladu. Každé nalezené hnízdiště je fotograficky zdokumentováno a jeho poloha je vyznačena v příložených mapách. Parametry hnízdišť jsou uvedeny v tabulce. Realizátor projektu jednal s OŽP MěÚ Valašské Meziříčí, Povodím Moravy a zástupci firmy Ekostavby Brno o možnostech ochrany hnízdišť ledňáčka říčního při plánovaných úpravách břehů. O výskytu ledňáčka říčního a jeho ochraně bylo referováno na přednášce pro seniory ve Vsetíně a v regionálním tisku (Echo Valašska). Výsledky projektu budou poskytnuty orgánům ochrany přírody (zejména SCHKO Beskydy a také OŽP Krajského úřadu ve Zlíně a OŽP MěÚ ve Valašském Meziříčí).

Projekt č. 120907, N.O.S. – Nepomucký ornitologický spolek - Alcedo - výzkum a monitoring populací ledňáčka říčního a skorce vodního v jihozápadních Čechách
Garant: Pavel Čech

Realizátoři projektu uvádí, že z personálních důvodů a povodním během prvního hnízdění ledňáčků zmapovali 284,5 km toků s tím, že na řece Úhlavě nebyly po povodni následné kontroly provedeny. Lokality hnízdního výskytu ledňáčků byly zaneseny do Nálezové databáze AOPK ČR. Realizátory projektu bylo odchyceno a kroužkováno 97 ledňáčků, z toho 91 mláďat v hnízdě. Počty hnízdění párů a odchovaných mláďat v noře jsou zaneseny do tabulky o průběhu hnízdění. U kontrolovaných ptáků byly změřeny rozměry tělesných partií a uvedeny v příložené tabulce. V přihlášce projektu jde o jeden z cílů na rok 2009, spolu s instalací 2 umělých nor pro ledňáčky na místech, kde sami nory hloubit nedovedou. Tento záměr splněn nebyl. Pro veřejnost připravili členové Nepomuckého ornitologického spolku osvětové akce v rámci EVVO. Při ochraně hnízdišť spolupracují s MěÚ na sledovaném území pověřených obcí, OŽP MMP v Plzni a Povodím Vltava. Pro roky 2010-2012 počítají s úpravami břehů v rámci Operačního programu životního prostředí, v současné době jednájí se správci toků.

Projekt č. 120910, ČSOP Rousínov - Sledování dravců, sov a ptáků na Rousínovsku
Garant: Petr Orel

Cílem projektu bylo sledování výskytu různých druhů ptáků na Rousínovsku, označení doupných stromů v lesích. Čištění dřívě vyvěšených budek proběhlo před hnízdním obdobím. Jednalo se o 60 námi dosud vyvěšených budek pro sovy a dravce a 20 budek pro zpěvné ptactvo v lesích a 26 budek pro zpěvné ptactvo ve městě Rousínově. Budky jsou umístěny mezi obcemi Habrovany, Tučapy, Podbřežice, Slavíkovice, Vážany, Vítovice, Račice, Olšany, v lesích do prostoru Malé Říčky. V tomto prostoru bylo prováděno i další sledování. Jedná se o ornitologický mapovací čtverec 67x67. V průběhu hnízdění bylo zkontrolováno obsazení všech budek. Obsazení budek pro pěvce je uvedeno v přílohách. Budky byly kontrolovány víckrát. V prostoru, ve kterém jsou vyvěšeny budky, bylo označeno autory projektu 5 doupných stromů modrým trojúhelníkem. Označení stromů bylo projednáno s revírníkem a bylo dohodnuto, že budou ponechány a nebudou skáceny. Závěrečná zpráva obsahuje všechny potřebné údaje.

Projekt č. 120912, ČSOP Orchidea - Mapování a ochrana čápa černého v Beskydech

Garant: Stanislav Chvápil

Cílem projektu bylo zkontrolovat všechna známá hnízdiště čápa černého v hnízdní době, dohledat nová hnízda zejména v oblasti Trojačky, Travného, Lysé Hory, Bílé a provést zaměření GPS nově nalezených hnízd. Evidována byla též všechna nalezená hnízda dravců. Bylo zkontrolováno celkem 23 hnízd čápa černého, z toho 7 hnízd bylo nově nalezeno. Z tohoto počtu bylo v rámci projektu ČSOP zkontrolováno 13 hnízd a nalezena 4 nová hnízda. Na všech kontrolovaných hnízdech bylo vyvedeno nejméně 37 mláďat. Výsledky byly předány správě CHKO Beskydy a dány do nálezové databáze OP. K závěrečné zprávě bylo přiloženo 22 evidenčních hnízdních monitorovacích karet. U nich byl vyplněn vesměs jen počet mláďat na hnízdě /PHM/ a počet vyvedených mláďat /JZG/, což bylo způsobeno patrně obtížností získávání dalších fenologických údajů a zjištění v terénu. Kladem projektu byla velmi dobrá osvětová propagace. **Souhrn výsledků** : 23xH, 8xHO, 15xHPa, 15xHPm, z toho 3xHPm1, 4xHPm2, 6xHPm3, 2xHPm4, 37JZG /minimálně/, 7xNH.

Projekt č. 120913, ČSOP Orchidea - Mapování datlíka tříprstého v centrální části CHKO Beskydy

Garant: Petr Stýblo

Na základě provedeného průzkumu centrální části CHKO Beskydy lze počet hnízdicích párů odhadnout na 6 – 10 párů. Pro upřesnění početnosti je žádoucí ještě provést další průzkum minimálně v následujícím roce nebo v některém z následujících let. Dosavadní poznatky ukazují, že tato oblast hostí poměrně významnou část populace v CHKO Beskydy. Projekt přinesl nové informace o výskytu a částečně i početnosti datlíka tříprstého v centrální části CHKO Beskydy a navrhl opatření k jeho ochraně. Data byla předána správě CHKO Beskydy, kde budou sloužit jako podklad pro její správní činnost, a také LZ Ostravice. Data byla také zadána do nálezové databáze Ochrany přírody (NDOP).

Projekt č. 120914, ČSOP Kladská - Výskyt denních motýlů na vybraných lokalitách CHKO Český les

Garant: Václav Křivan

Výsledky projektu **ZO ČSOP Kladská** předložené formou závěrečné zprávy obsahují veškeré náležitosti včetně výpisu pozitivních nálezů zapsaných v NDOP. V rámci projektu bylo provedeno mapování výskytu denních motýlů na vybraných lokalitách jižní části CHKO český les. Během roku 2009 bylo zaznamenáno celkem 33 druhů většinou běžných denních motýlů. Co se týká výsledků, v závěrečném přehledu zjištěných druhů je uvedeno srovnání s dosavadními znalostmi o fauně denních motýlů publikovanými v posledním síťovém atlasu (Beneš a kol. 2002). Z tohoto srovnání vyplývá, že realizací mapování v této oblasti byly doplněny kvalitní údaje z dosud zcela neprozkoumaného území. Dále je uveden výskyt vřetenušky mokřadní (*Zygaena trifolii*) z lokality Švarcava.

Projekt č. 120915, ČSOP Orchidea - Mapování a ochrana sov v CHKO Beskydy

Garant: Petr Orel

Projekt je realizován několik let, letošní výsledky přinesli další nové poznatky o rozšíření, biotopových nárocích a kolísání početnosti některých druhů sov vyskytujících se na území CHKO Beskydy. Tyto údaje budou využity k ochraně jednotlivých druhů a jejich biotopů. Především zjišťování lokalit kriticky ohroženého puštíka bělavého je, vzhledem k jeho vazbě na přírodě blízké lesy, pádným argumentem pro požadavky na účinnou ochranu tohoto typu lesů před nešetrným hospodařením a pro vytváření tlaku na výraznou změnu ve způsobech těžeb i obnovy ve vybraných lesních komplexech, což se již postupně také daří naplňovat.

Projekt č. 120916, ČSOP Plzeňsko - Monitoring ohrožených druhů dravců a sov v západních Čechách

Garant: Petr Orel

Projekt byl zaměřen na monitoring nejohroženějších druhů dravců a sov - **sokola stěhovavého, sýčka obecného a sovy pálené**. Všechny cílové druhy tohoto projektu patří v České republice mezi zvláště chráněné druhy živočichů dle zákona ČNR č.114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny (*kriticky a silně ohrožení*). I přes jejich zákonnou ochranu nejsou početní stavy jejich populací uspokojivé a neustále převažuje působení negativních činitelů, a to zejména nedostatek hnízdních příležitostí, úhyn ptáků na trasách VN, úhyn v důsledku automobilové dopravy, predace sov ze strany kuny, rušení na hnízdišti, popř. nelegální vybírání hnízd a další negativní působení v důsledku lidské činnosti. Během letošního roku byl prokázán výskyt sokola stěhovavého na 4 lokalitách na území NP a CHKO Šumava. Na dvou lokalitách bylo hnízdění pravděpodobně neúspěšné. V obou případech se jednalo o hnízdiště v karu ledovcových jezer. Možnou příčinou neúspěšného hnízdění je zničení snůšky nevhodným umístěním hnízda (vyplavení hnízda vodu z tajícího sněhu či přívalových srážek). Dvě hnízdění byla úspěšná, celkem vylétlo 7 mláďat. V průměru 3,5 pull. na úspěšné hnízdo je velmi dobrý výsledek hnízdní produktivity. Populace sokola stěhovavého má na Šumavě stoupající tendenci. Proti dvou zjištěným hnízdištím v průběhu předchozích cca 15 let se jedná v druhém roce dvojnásobný nárůst hnízdišť. Jako nejčastější příčinou ohrožení se jeví možné rušení ze strany veřejnosti, zejména nerespektováním zákazu vstupu především ze strany turistů. Nejčastější problémy se dlouhodobě vyskytují v oblasti karu Černého jezera. V průběhu dalších let by bylo vhodné provést inventarizaci dalších vhodných biotopů pro hnízdění sokola stěhovavého na Šumavě včetně vytvoření hnízdních plošin. Tím je možné zajistit sokolům podmínky pro úspěšné hnízdění. U sov pálených byly zjištěny 4 lokality s úspěšným hnízděním, na dalších 20-ti místech se hnízdění nepodařilo doložit. V případě sýčka obecného byly 3 lokality z hlediska hnízdění pozitivní a 19 lokalit bylo prověřeno s negativním výsledkem.

Projekt č. 120926, ČSOP Krkonoše - Inventarizace a determinace mravenišť v krkonošském podhůří, 6. etapa (2009)

Garant: Milan Daďourek

V šesté etapě projektu Inventarizace a determinace mravenišť v Krkonošském podhůří (2009) byly nově zkontrolovány dva komplexy mravenišť druhu *Formica rufa* (85 a 23 hnízd), čtyři hnízdní kolonie hnízd druhu *Formica pooyctena* (18, 13, 8 a 3 hnízda) a 1 hnízdní kolonie druhu *Formica pratensis* (6 hnízd). Mraveniště byla zamapována a byla zjištěna evidenční data.

Projekt č. 120927, ČSOP Orchidea - Mapování chřástala polního v centrální a východní části CHKO Beskydy a přilehlém okolí
Garant: Petr Stýblo

Chřástal polní, i přes zákonnou ochranu ztrácí v oblasti Beskyd a Jablunkovska vhodné biotopy a jeho populace má klesající trend. Jeho výskyt je na celém území značně roztroušen a až na pár výjimek nedosahuje na žádných lokalitách výrazných denzit. Je nutné si uvědomit, že úspěšnost hnízdění a přežití mláďat bude spíše malá, protože naprostá většina luk je do konce června vysečena a chybí lokality vhodné k a stále dochází k celkovému úbytku luk buď převodem na trvalé pastviny nebo zástavbou. Z tohoto důvodu je důležité chránit pokud možno každou lokalitu s volajícím samcem. Velmi důležitá je i propagace ochrany ptáků zemědělské krajiny s důrazem na chřástala polního. Chřástal je veřejností vnímán spíše jako druh, kvůli kterému se brzdí rozvoj obcí. Projekt přinesl další informace o výskytu rozšíření a početnosti chřástala polního a částečně také křepelky polní v centrální a východní části CHKO Beskydy, ve Slezských Beskydech a na Jablunkovsku a Třinecku. Rovněž byly popsány hlavní ohrožující faktory, které vedou k poklesu početnosti chřástala i křepelky. Výsledky projektu byly předány správě CHKO Beskydy a zaneseny do NDOP. Dále byly výsledky využity AOPK pracovištěm Ostrava při ochraně lokality Balkán u Rožnova pod Radhoštěm. O spolupráci při ochraně chřástala požádalo také občanské sdružení Zelená Ostravice, které se zabývá ochranou přírody a krajiny v okolí obce Ostravice, která je nyní ohrožena četnými developerskými záměry. Jistým přínosem, bylo informování veřejnosti prostřednictvím denního tisku.

Projekt č. 120928, ČSOP Alcedo - Mapování hnízdního výskytu motáka lužního a čejky chocholaté na Vlášimsku
Garant: Daniel Křenek

Předmětem projektu bylo mapování hnízdišť čejky chocholaté a motáka lužního na Vlášimsku, kde bylo sledováno území o ploše cca 200 km². Závěrečná zpráva až na nepodstatné nedostatky na velmi dobré úrovni, projekt splnil zadané cíle.

Projekt č. 120929, TYTO - Monitoring a ochrana motáka lužního v okrese Prostějov
Garant: Petr Orel

Ze závěrečné zprávy vyplývá, že přestože byly prohledány potenciálně vhodné hnízdní oblasti motáka lužního (širší oblast v okolí Prostějova po Nezamyslice), hnízdění motáka lužního se v roce 2009 prokázat nepodařilo. V roce 2009 probíhala populační fáze pesima hraboše polního, který tvoří podstatnou součást potravy motáka lužního. Z důvodu nedostatku potravy i v tradičních hnízdních oblastech motáka lužního část párů opouštěla své snůšky nebo i mláďata. Záměrem do dalších let je kontinuita realizovaného projektu, včetně zajištění finančních prostředků na realizaci

Projektč. 120930, ČSOP Kněžice - Mapování ohrožených druhů denních motýlů Přírodních parků Třebíčsko a Česká Kanada
Garant: Ivan Horčíčko

Autoři se soustředili na průzkum výskytu denních motýlů ve dvou významných oblastech, a to v Přírodním parku Česká Kanada a v Přírodním parku Třebíčsko. Cílem bylo ověřit současné rozšíření ohrožených a ubývajících druhů. Pro Přírodní park česká Kanada jsou charakteristické rašelinné louky a rašeliniště, mezofilní louky a pastviny, rovněž se zde nachází mozaika balvanitých výchozů a remízků. Pokud jde o lesní porosty, tak se zde nacházejí smrkové monokultury. Přírodní park Třebíčsko zahrnuje nelesní vegetace v podobě polí luk, pastvin a rybníků s drobnými roztroušenými lesy, které mají charakter borů a smrčin, v údolí Jihlavy lze najít fragmenty teplomilných doubrav a dubohabřin s porosty akátu. Jedinci byli determinováni přímo v terénu, v případě nutnosti byl jedinec dokladován. Získaná data byla ukládána do tabulek, v průběhu mapování byla prováděna fotodokumentace zjištěných druhů a biotopů sledovaných denních motýlů. V Přírodním parku Česká Kanada bylo determinováno několik tisíc jedinců. Celkem bylo v této oblasti zaznamenáno 53 denních motýlů, další 4 byly známy z dřívějších let, ale nebyly potvrzeny. Nachází se zde řada významných druhů, jako např. hnědásek rozrazilový, ohniváček modrolehý, ohniváček modrolesklý, perletovec severní a řada dalších. V Přírodním parku Třebíčsko bylo zaznamenáno 64 denních motýlů, dalších 11 druhů je známo pouze ze starších sbírek. Také z této oblasti je nutné upozornit na populace druhů soumračníka skořicového, okáče kostřavového, modráska rozchodníkového, modráska hnědoskvrnného a dalších. Významná je i část týkající možnosti ochrany ohrožených druhů. Práce je napsána velmi úhledně, autoři věnovali velkou pozornost celkové úpravě závěrečné zprávy. Výzkum byl založen na systematickém a dlouhodobém sledování denních motýlů ve sledovaných oblastech. Nachází se zde řada pozoruhodných informací o rozšíření, bionomii a ochraně jednotlivých druhů motýlů, na vysoké úrovni je i přiložená fotodokumentace. Dosažené výsledky by měly být publikovány.

Projekt č. 120931, ČSOP Orchidea - Okáč kluběnkový:pátrání na posledních známých lokalitách na Moravě
Garant: Václav Křivan

Výsledky projektu předložené **ZO ČSOP 76/06 Orchidea Valašsko** předložené formou závěrečné zprávy obsahují veškeré náležitosti včetně výpisu pozitivních nálezů zapsaných v NDOP. Práce přináší důležité výsledky mapování jednoho z našich nejohroženějších druhů denních motýlů okáče kluběnkového v oblasti Valašska. Během mapování bylo navštíveno 16 lokalit ve zhruba 10 dnech mapování v době letu dospělců. Výskyt druhu byl v roce 2009 zaznamenán pouze na jedné lokalitě Halenkov-Lušová. Podrobně byl zdokumentován stav lokality, respektive jednotlivých dílčích ploch, kde byl potvrzen výskyt druhu. Na základě terénních pozorování byly stanoveny biotopové nároky druhu a definovány zásady vhodného managementu lokalit. Velmi přínosé jsou zejména definované biotopové preference druhu na sledované lokalitě, které mohou významně přispět k ochraně i na dalších lokalitách. Vzhledem k tomu, že se jedná pravděpodobně o poslední životaschopnou populaci tohoto druhu na Moravě, je třeba hodnotit zjištěné údaje jako velmi významné.

Projekt č. 120932, ČSOP Zelené údolí u Doubrav - Modrásek očkovaný - mapování rozšíření ve Zlínském kraji

Garant: Václav Křivan

Výsledky projektu předložené **ZO 57/10 ČSOP Zelené údolí u Doubrav** shrnují mapování rozšíření modráška očkovaného (*Maculinea teleius*) ve vybrané oblasti ve Zlínském kraji. Dále byly během terénního průzkumu zaznamenávány údaje o výskytu druhu s obdobnou bionomií a stanovištními nároky, kterým je modrásek bahenní (*Maculinea nausithous*).

Výsledky jsou zpracovány v podobě stručné shrnující zprávy a dále podrobné evidence všech zjištěných údajů ze sledovaných lokalit. Ke každé lokalitě byl zpracován popis biotopu, přehled zjištěných výsledků mapování modrášků, fotodokumentace a mapové podklady. Součástí zprávy je dále tabulka souřadnic všech mapovaných lokalit. Toto zpracování je velmi přehledné a dostatečné.

Výsledky práce i zpracování výstupů jsou na velmi dobré úrovni a zcela naplňují zadání projektu. Jedná se o práci, která přináší aktuální data o výskytu sledovaného druhu, a která může zásadním způsobem napomoci jeho ochraně ve sledovaném území.

Projekt č. 120933, ČSOP při SCHKO JH - Netopýři intravilánu a EVL Liberecka 2009

Garant: Mojmír Vlašín

V rámci projektu proběhly monitoringy letních, zimních kolonií, sledování stavu již provedených ochranných opatření. Údajů do již existující databáze o výskytu netopýřů na Liberecku. Zvláštní důraz byl kladen na sledování netopýří fauny v intravilánech obcí a na jednotlivých stavbách (hrady, zámky, zříceniny) osamocených v krajině bez přímého navázání na jiné urbanizované plochy. Neméně důležitou součástí bylo i sledování chiropterofauny na EVL Bezděz, EVL Vápenice - Basa a to pomocí nettingu a detektorování.

Dalším důležitým cílem byla propagace významu ochrany netopýřů a vytváření kladného vztahu v řadách laické veřejnosti, bezplatná poradenská služba, jak řešit nečekané střety s netopýři, zejména jejich průniky do domů, bytů. Jedním z cílů projektu byla i krátkodobá péče o hendikepované netopýře a jejich navrácení zpět do přírody. Všechny tyto vytyčené cíle byly splněny.

Projekt č. 120934, ČSOP Kladská - Mapování zimovišť a sledování netopýřů Karlovarského a Plzeňského kraje

Garant: Mojmír Vlašín

Cíle projektu byly: mapování nových zimovišť, sledování netopýřů v Karlovarském a Plzeňském kraji (Některé zimoviště jsou monitorována pravidelně již mnoho let a některá jsou zabezpečena proti vniknutí nepovolaných osob), propagace ochrany netopýřů prostřednictvím Evropské noci pro netopýře (nad dvou místech s více než 200 účastníky), Neting a kroužkování netopýřů, Mapování letních kolonií. Cíle projektu byly naplněny. Z hlediska jak obsahového (rozsah sledování, nasazení lidí atd.) tak formálního (rozsáhlá ZZ, dokonalá fotodokumentace) patří tento projekt k jedněm z nejlepších v programu 13. Sledování a ochrana netopýřů.

Projekt č. 120935, ČSOP Silvatica - Zimní sčítání netopýrů na Rakovnicku

Garant: Mojmír Vlašín

Cílem projektu bylo mapování zimovišť a sledování netopýrů na Rakovnicku. V průběhu mapování bylo monitorováno 12 objektů. Některá zimoviště jsou monitorována pravidelně již mnoho sezón. Cíle projektu byly naplněny. Z hlediska formálního (rozsáhlá ZZ, fotodokumentace) patří tento projekt k těm lepším v rámci programu 13. Sledování a ochrana netopýrů.

Projekt č. 120936, ČSOP Alter Meles - Mapování výskytu obojživelníků v jižní části okresu Karlovy Vary - II.etapa

Garant: Jiří Vojar

Cílem projektu bylo mapování obojživelníků v uvedené oblasti včetně zpracování údajů o jejich výskytu a určení rizikových míst tahů obojživelníků včetně návrhů opatření. Data o výskytu obojživelníků byla vložena do nálezové databáze AOPK ČR. Co se týče migračních cest, byly stanoveny nejohroženější úseky a ve spolupráci s Magistrátem K. Varů byl proveden záchranný transfer. Mapování bylo prováděno ve spolupráci s Krajským střediskem AOPK ČR v Karlových Varech.

Projekt č. 120937, ČSOP Hasina - Detekce chytridiomykózy obojživelníků na území České republiky

Garant: Blanka Mikátová

V průběhu sezóny byly odebrány vzorky pro detekci nemoci. Prostřednictvím tematických přednášek a článků byl širší okruh zájemců informován o chytridiomykóze a jejím možném dopadu na naše populace obojživelníků. Tyto informace mohou (a musí) být využívány při praktické ochraně obojživelníků. Realizovaný projekt považuji z hlediska ochrany obojživelníků za velmi významný.

Projekt č. 120939, ČSOP Kladská – Mapování výskytu obojživelníků ve Slavkovském lese

Garant: Jiří Vojar

Cílem projektu navazujícího na předchozí mapování bylo mapování obojživelníků na rozsáhlém území Slavkovského lesa. Celkem bylo sledováno úctyhodných 333 lokalit. Tak jako v loňském roce, velmi oceňuji rozsah projektu, spolupráci s CHKO, profesionální metodické provedení i zpracování výsledků (závěrečná zpráva je zpracována velmi podrobně a názorně, nálezové tabulky obsahují všechny potřebné informace) a v neposlední řadě plánované zhodnocení vlivu faktorů na přítomnost obojživelníků. Získaný objem dat již toto umožňuje.

Projekt č. 120940, Sdružení Lacerta - Jesenické kamenolomy, mokřady a vodní toky – 2009

Garant: Jiří Vojar, Aleš Dolný, Miloš Holzer

Cílem dlouhodobě běžícího (od roku 2002) a komplexního projektu (obojživelníci, plazi, vážky a raci) je mapování výskytu výše uvedených skupin. Oblast mapování byla rozšířena krom Jesenicka také o Kokořínsko, objem prací (počet lokalit) opět značně převyšoval plán. Výsledky mapování byly zaznamenávány do NDOP, byl pořízen rozsáhlý obrazový materiál, pořádány besedy se žáky a studenty, sdružení se účastní správních řízení.

Projekt č. 120941, ČSOP Radhošť - Monitoring obojživelníků na Valašsku a v CHKO Beskydy

Garant: Jiří Vojar

Projekt navazuje na mapování výskytu obojživelníků v západní části CHKO Beskydy, které bylo prováděno touto ZO i ZO Orchidea Valašsko. Projekt se zaměřil na kontrolu již známých lokalit, nových jen okrajově. Bylo provedeno celkem 59 záznamů výskytů v celkem 7 mapovacích čtvercích. U každého druhu je uvedeno zhodnocení výskytu, podrobně jsou popsány nejvýznamnější lokality s výskytem obojživelníků. Oceňuji prezentaci projektu účastníkům tradičního Vítání ptačího zpěvu i při exkurzích pro základní školy.

Projekt č. 120942, ČSOP Salamandr - Mapování obojživelníků v NPP Skalická Morávka

Garant: Jiří Vojar

Cílem projektu bylo mapování obojživelníků v NPP Skalická Morávka. Bylo zjištěno osm lokalit s jejich výskytem ve vymezeném území, nejčastěji se vyskytovali skokan hnědý, dále kuňka žlutobřichá. Byly provedeny lokalizace pomocí GPS, pořízen obrazový materiál, data jsou zpracována do nálezové tabulky.

Projekt č. 120943, ČSOP Spálené Poříčí - Průzkum populací obojživelníků v okolí Blovic

Garant: Jiří Vojar

Projekt navazuje na mapování obojživelníků v okolí města Spálené poříčí z let 2005 až 2008 a rozšiřuje jej na oblast kolem města Blovic. Celkem byl zjištěn výskyt šesti druhů obojživelníků.

Pojekt č. 120944, ČSOP Armillaria - Mapování živočišných druhů vázaných na malé vodních toky na svazích Ještědského hřebene - 2. Část

Garant: Jiří Vojar

Cílem posuzovaného projektu je monitoring koryšů a hmyzu vázaných na malé vodní Ještědského hřebene. Kromě toho byla provedena floristická inventarizace a fytoocenologické zhodnocení sledovaných úseků. Výsledky jsou zpracovány do přehledů, komentovány jsou výskyty ohrožených druhů bezobratlých.

Projekt č. 120947, Pobočka ČSO na Vysočině - Mapování výskytu čejky chocholaté v CHKO Žďárské lesy v roce 2009

Garant: Daniel Křenek

Projekt se zabýval mapováním výskytu čejky chocholaté v CHKO Žďárské vrchy. Metodika byla postavená na vizuálních kontrolách dříve obsazených lokalit v hnízdním období. Závěrečná zpráva zpracována na dobré úrovni. Projekt splnil zadané cíle. Data byla zadána dodatečně do NDOP.

Projekt č. 120948, Pobočka ČSO na Vysočině - Mapování hnízdišť Chřástala kropenatého (Porzana porzana) na Vysočině

Garant: Daniel Křenek

Projekt se zabýval akustickým zjišťováním presence chřástala kropenatého na Vysočině za pomoci nahrávání a hlasů pomocí citlivého diktafonu. Velmi kvalitní projekt s dobře propracovanou metodikou využívající nové metody výzkumu. Data byla zadána do NDOP.

Projekt č. 120949, ČSOP Javorníček - Mapování výskytu a sledování početnosti ptáků zemědělské krajiny ve Středním Pobečví

Garant: Daniel Křenek

Projekt se zabýval mapováním práků zemědělské krajiny ve středním pobečví se zaměřením na čejku chocholatou. Závěrečná zpráva je zpracována poměrně dobře v souladu se zadanými cíli a projekt přinesl další cenné informace o výskytu a početnosti čejky chocholaté a dalších druhů ptáků zemědělské krajiny. Data byla zadána do NDOP po odevzdání práce.

Projekt č. 120950, ČSOP Alcedo - Mapování výskytu introdukovaných druhů raků v přítocích ÚN Slapy

Garant: Miloš Holzer

Zaslaná zpráva i celý průběh realizace projektu odpovídá plánovaným cílům projektu. Na přítocích ÚN Slapy bylo podrobně prozkoumáno 16 lokalit se zaměřením na výskyt nepůvodních druhů raků. Výsledky průzkumů jsou rozsáhlé, cenné a využitelné v různých oblastech praktické ochrany přírody. Studován byl přirozeně také výskyt a rozšíření našich raků. Skutečně však byl pouze 1x nalezen živý zástupce raků říčních a nepůvodní rod raka (*Orconectes*) pak vůbec.

Projekt č. 120953, ČSOP Ochrana herpetofauny - Potvrzení výskytu kočky divoké v CHKO Beskydy pomocí terénních metod a genetické analýzy

Garant: Barbora Telnarová

Organizace se zabývala sledováním výskytu kočky divoké na masivech Smrk, Ostrý, Úplaz a Velká polana na území CHKO Beskydy. Předmětem projektu bylo mapování výskytu kočky divoké pomocí fotopastí a kolíkových pastí, na nichž se měla zachytit srst, která by byla použita pro genetickou analýzu. Projekt navazuje na úspěšný projekt z roku 2008. V průběhu projektu bylo nainstalováno celkem 20 kolíkových pastí a jedna fotopast, která byla v průběhu monitoringu 2x přemístěna.

Závěrečná zpráva je svým členěním přehledná, ale rozsahem textu krátká a stručná. Text je členěn na kapitoly Cíle, Metodika, Výsledky a Závěr.

Cílem projektu bylo získání srsti kočky divoké z kolíkových pastí a fotografií zachycené na fotopastech. Metodika je popsána stručně a jasně. Kapitoly Výsledky a Závěr jsou sebekriticky zpracovány. Ve výsledcích jsou uvedeny možné příčiny, které vedly k tomu, že se v letošním roce se nepodařilo splnit stanovené cíle a v závěru je doporučený postup při další mapovací sezóně.

Projekt č. 120954, ČSOP Břeclav - Monitoring sýčků obecných na jižní Moravě s využitím analýzy pořizovaných zvukových záznamů

Garant: Petr Orel

V rámci projektu byl proveden monitoring populace sýčků obecných v zájmovém území jižní Moravy, kde byly na 720 km² zjištěny 3 lokality s výskytem sýčků obecných. Populační hustota dosahuje velmi nízké, avšak v ČR nyní obvyklé, hodnoty 0,42 páru/100 km². Tento výsledek dokládá nutnost cílené ochrany vhodných biotopů a druhu a potřebu provádění praktických opatření (instalace hnízdních budek zabezpečených před predátory, eliminace rizikových faktorů, vhodný management biotopů). V lokalitách výskytu zjištěných během projektu předpokládají realizátoři v následujících letech provádět opatření, která sníží rizika těchto lokalit pro sýčky obecné a bude zde také propagována ochrana sýčků zacílená na místní obyvatele a pracovníky tak, aby byla zajištěna jejich spolupráce v případě nálezu poraněných jedinců nebo ohrožení hnízdiště atd. Během realizace projektu byla v praxi testována nová metoda akustického monitoringu, která se dobře osvědčila a prokázala svou vysokou efektivitu a přínos. Zvýšené nároky na technické a personální zvládnutí této metody jsou kompenzovány charakterem získaných výsledků (celonoční zvukové záznamy) a zejména velkým objemem získaných informací (časový objem nahrávek). Nová metoda akustického monitoringu významně zefektivňuje práci při monitoringu a umožňuje zachycení dosud neznámých hlasových zvuků a projevů, které mohou být následně analyzovány a detekovány. Při realizaci akustického monitoringu je nutná důslednost a pečlivost – např. v nastavení záznamníků a poté při zpracování dat, zejména zpočátku prací je chybovost větší a teprve postupné získávání zkušeností umožňuje plně rozvinout všechny silné stránky této moderní bioakustické metody.

Projekt č. 120957, ČSOP Vlašim - Mapování hnízdního výskytu čejky chocholaté a koroptve polní na Benešovsku a jejich ochrana

Garant: Daniel Křenek

Předmětem projektu bylo mapování a ochrana čejky chocholaté a koroptve polní na Benešovsku, které bylo realizováno na ploše cca 100 km². Závěrečná zpráva na velmi dobré úrovni, projekt splnil zadané cíle. Data byla zadána do NDOP.

Projekt č. 120958, ČSOP Orchidea - Mapování výskytu ptáků zemědělské krajiny na Hornolidečsku
Garant: Jaroslav Koleček

Projekt byl realizován v jižní části okresu Vsetín v oblasti s plánovanou stavbou silnice R49. Práce navazuje na extenzivní průzkumy území prováděné od roku 1990. Ptáci byli mapováni od května do července. Kromě standardních denních návštěv byly provedeny také tři noční kontroly. Bylo zjištěno celkem 12 zvláště chráněných druhů ptáků (čáp černý, křepelka polní, chřástal polní, krutihlav obecný, bramborníček hnědý a černohlavý, pěnice vlašská, tůhák obecný a šedý, žluva hajní, krkavec velký a strnad luční). Výskyt těchto druhů je dále podrobněji komentován a s výjimkou krutihlava, krkavce a čápa černého zaznamenán v mapě.

Projekt č. 120960, ČSOP Astacus - Mapování výskytu raků v řece Bystřici v Domašově nad Bystřicí a níže po toku od říčního km 33,973 do říčního km 29,747
Garant: Martin Dušek

Náplní projektu bylo mapování výskytu raka říčního a případně i invazního druhu *Orconectes limosus* ve vybraném úseku řeky Bystřice. Průzkumy byly provedeny dle metodiky, včetně zjištění základních fyzikálních a chemických parametrů vody. Součástí projektu bylo zadání zjištěných nálezových dat do databáze AOPK ČR.

Projekt č. 120966, ČSOP Kněžice - Mapování výskytu lesklice horské na Českomoravské vysočině
Garant: Aleš Dolný

Projekt byl zaměřen na terénní mapování výskytu lesklice severské (*Somatochlora arctica*), na vybraných lokalitách na Opatovsku (Třebíčsko, Jihlavsko), v okolí Jihlavy a Dušejova (Jihlavsko) a jihovýchodě Žďárska a Telčska. Realizaci všech prací na projektu prováděl Ing. Václav Křivan, pracovník ZO ČSOP Kněžice. Byly zjišťovány zejména údaje o druhové skladbě odonatocenóz (dospělých jedinců) a charakteru biotopů, zejména s ohledem na případný výskyt a stanovištní požadavky druhu *Somatochlora arctica*. Ohrožený druh *Somatochlora arctica* byl zjištěn (20. 7. 2009, 1 ex.) pouze na lokalitě PR Opatovské zákopy, která patří k nejzachovalejším rašelinným lokalitám v oblasti. (Poprvé byli jedinci na lokalitě pozorováni již v roce 2007; v roce 2008 byly na stejném místě opět pozorovány dva kusy.) Za ochránářsky a bioindikačně nejvýznamnější lze považovat dále následující zjištěné druhy vážek: *Coenagrion hastulatum*, *Aeshna juncea*, *Sympetrum danae* a *S. fonscolombii*. Na základě poznatků o biotopových nárocích druhu z literatury a zkušeností autora byly vytipovány lokality, na kterých by bylo vhodné provést ještě další kontroly v příštích letech, protože pravděpodobně splňují nároky druhu. *Doporučuji k těmto lokalitám přiřadit navíc ještě PR Chvojnov.*

Projekt č. 120970, ČSOP Orchidea - Monitoring velkých šelem v centrální části CHKO Beskydy**Garant: Barbora Telnarová**

V roce 2009, stejně jako v předchozích letech (2001 – 2008) byl proveden průzkum výskytu a početnosti velkých šelem v centrální části CHKO Beskydy (masivy Smrk, Kněhyně a Čertův Mlýn, Čuplu, Kobylanky a Těšinočky. Oproti monitoringu v minulých letech se průzkum rozšířil masiv Kobylanky a Těšinočky obklopující vodní nádrž Šance. K zjišťování výskytu šelem byly použity neinvazivní metody založené na zjišťování výskytu pomocí pobyťových znaků a fotopastí. Stanovené cíle byly splněny a podařilo se zachytit novou moderní metodou fotopastí jedince rysa ostrovida. Závěrečná zpráva je svým členěním přehledná a komplexní. Text je členěn na kapitoly Obsah, Popis sledovaných oblastí, Cíle, Materiál a metodika, Výsledky, a Závěr. Obsahuje 23 stran textu, mapy a fotodokumentaci v příloze.

Projekt č. 120974, ČSOP Radhošť - Mapování výskytu ledňáčka říčního na Horním Vsacku a Rožnovsku**Garant: Pavel Čech**

Řešitelé projektu prověřili na Rožnovsku a Horním Vsacku 12 toků o celkové délce 100 km. Při vyhledávání obsazených nor ledňáčka říčního využili mapovatelé pro místní podmínky nejlépe vhodnou metodu – průzkum procházením korytem toku. Sledování bylo prováděno po celou hnízdní sezónu ledňáčků, tj. duben - září. V závěrečné zprávě je podrobně popsán zjištěný stav párů ledňáčka říčního na kontrolované oblasti i jeho hnízdní příležitosti. Charakteristiky hnízdišť jsou zaneseny do nálezkové databáze AOPK ČR. Průběh hnízdění sledovaných párů je zaznamenán v tabulce podle dohodnuté mezinárodní metodiky. U odchycených jedinců byly proměřeny jejich tělesné partie. V charakteristice biotopových podmínek ledňáčků jsou uvedeny potenciální možnosti jejich ohrožení a výčet perspektivních lokalit, které by mohly sloužit jako jejich hnízdiště v budoucím období. Při ochraně hnízdišť ledňáčků spolupracovali členové 76/08 ZO ČSOP se Správou CHKO Beskydy a MěÚ Rožnov p. Radhoštěm. Příkladná je práce členů ZO ČSOP Rožnov pod Radhoštěm s mládeží (např. Vítání ptačího zpěvu), propagace cílů projektů mezi veřejností a spolupráce se studenty PŘF Univerzity Palackého v Olomouci. Údaje o projektu, s připojenou výzvou ke spolupráci, jsou umístěny na vývěskách ZO v centrech obcí Vigantice, Střítež nad Bečvou a města Rožnova pod Radhoštěm. Informace o ledňáčku říčním se může veřejnost dozvědět také z panelu NS Hradisko (údržbu této NS provádějí členové ZO ČSOP Rožnov p. R.). Projekt byl popularizován také na webových stránkách organizace.

Projekt č. 120975, EC Meluzína RCAB - Mapování bramborníčka hnědého**Garant: Jaroslav Koleček**

Práce v terénu byly realizovány od dubna do srpna 2009 ve vrcholových partiích centrálních Krušných hor metodou bodového transektu a procházením studijních ploch. Byl potvrzen hnízdní výskyt chřástala polního, bramborníčka hnědého a ťuhýka obecného. Naopak u křepelky polní, skřivana lesního a ťuhýka šedého zjištěn nebyl.

Projekt č. 120978, ČSOP Břeclav - Mapování doupných stromů na území LZ Židlochovice

Garant: Jaroslav Koleček

Projekt byl realizován v oboře Soutok (LS Lanžhot), Ptačí oblasti Soutok – Tvrdonicko (okres Břeclav) jako pilotní. Práce navázaly na značení doupných a odumírajících stromů v letech 2003–2005. Zájmové území o celkové rozloze 400 ha (s výjimkou bloků určených k smýcení a mladých výsadeb) bylo systematicky zmapováno v dubnu a květnu. Realizátoři označili celkem 190 stromů v 28 odděleních (41 habrů, 34 babyk, 29 lip, 27 dubů, 13 jírovců, 12 vrb, 7 jilmů, 7 olší, 6 jasanů, 4 hrušně, 4 topoly, 1 blíže neurčený javor, 3 pahýly a 2 souše). Se zástupci LS bylo dohodnuto vyznačení maximálně desíti stromů na hektar porostu. Stromy byly označeny standartně dvěma modrými trojúhelníky (12×12 cm) ve výčetní výšce.

Projekt č. 120979, ČSOP Sezimovo Ústí - Mapování hnízdních dutin doupných stromů na území LČR s.p., LS Tábor

Garant: Jaroslav Koleček

Projekt byl realizován v LS Tábor, v liniích, kde jsou vyvěšeny ptačí budky. Zájmové území bylo systematicky mapováno od dubna do listopadu. Realizátoři vymapovali v porostech různé druhové i věkové skladby celkem cca 145 stromů 15 druhů (40 dubů, 39 buků, 17 olší, 14 smrků, 14 borovic, 6 lip, 4 břízy, 4 osiky, 2 modřiny, 2 jasan, 1 topol černý, 1 jíva a 1 javor). Značení a ponechání stromů bude projednáno s revírníkem (celkem nejméně 85 stromů). Realizátor dále podrobně popisuje stav jednotlivých doupných stromů (druh stromu, velikost, výška, počet a orientace dutin). V nalezených dutinách bylo prokázáno hnízdění datla černého, strakapouda velkého, sýkory babky, koňadry, modřinky, brhlíka lesního, špačka obecného, lejska bělokrkého, žluny zelené, krutihlava obecného. Byla zaznamenána rovněž přítomnost netopýrů. Na lokalitách byl potvrzen výskyt kulíška nejmenšího a sýce rousného.

Projekt č. 120985, ČSOP Krkonoše - Inventarizace obojživelníků v Krkonošském podhůří

Garant: Jiří Vojar

Projekt se zabývá mapováním obojživelníků v krkonošském podhůří. Sledováno bylo zhruba 16 lokalit s tím, že počátek prací v terénu byl vinou pozdního uvědomění o podpoře projektu posunut až na konec června. Řešitel doplnil současné údaje o výskytu obojživelníků údaji z let minulých, ať vlastními či publikovanými jinými autory. Závěrečná zpráva je detailně zpracována, oceňuji literární přehled o dané problematice a srovnání výskytu s dřívějším obdobím, které bohužel potvrzují velmi rychlý úbytek dvou našich „běžnějších“ druhů – skokana hnědého a ropuchy obecné. Oceňuji rovněž spolupráci s Městským úřadem ve Vrchlabí a se Správou KRNP.

Projekt č. 120986, ČSOP Zvoneček - Mapování a monitoring obojživelníků v Mníšku pod Brdy a v okolí Vraného nad Vltavou

Garant: Jiří Vojar

V rámci projektu bylo provedeno mapování celkem 11 druhů obojživelníků na 15 lokalitách v oblasti v Mníšku pod Brdy a v okolí Vraného nad Vltavou. Cíle projektu byly splněny, nálezy ovšem nejsou uloženy v Nálezové databázi AOPK ČR, dle vyjádření realizátora projektu není k dispozici přístupové heslo do databáze.

Projekt č. 120987, ČSOP Jaro - Mapování a praktická ochrana plazů na Velkém Jaroměřsku
Garant: Blanka Mikátová

V závěrečné zprávě jsou předloženy výsledky faunistického výzkumu plazů na Jaroměřsku. V průběhu roku 2009 zpracovatelé zjistili údaje z 52 lokalit a shromáždili neobvyklé množství údajů z oblasti Jaroměřska. Výzkum navazuje na mapování Jaroměřska v předchozích letech a v současné době autoři evidují z tohoto regionu již 233 lokalit s výskytem plazů. Shromážděná data kvalitativně odpovídají a kvantitativně přesahují požadavky kladené na krátkodobě zaměřené faunistické práce. Kladem předložené práce je také její návaznost na výzkum v této oblasti v předchozích letech. Zejména díky soustavnému výzkumu, ověřování starších údajů a zjišťování nových lokalit je možné získané výsledky dobře využít při praktické ochraně v terénu. Jedinou drobnou výtka, kterou mám je, zařazení faunistických údajů ze Slovenska do textu i přiložené databáze. Údaje jsou samozřejmě cenné, autoři by však měli zvýraznit, že se jedná o data z jiného než sledovaného území. Druhým cílem, který si zpracovatelé projektu vytyčili, byla managementová opatření ve prospěch populací plazů. Některé lokality zarůstající spontánně náletem vhodně prosvětlili, jinde stepní charakter lokality udržovali řízenou pastvou. Tyto vhodné managementové zásahy uskutečnili celkem na 18 lokalitách. Získané výsledky a znalosti vhodně využili při osvětové činnosti, která měla v regionu velmi kladný ohlas (přednášky pro školy, Animalfest Pardubice, různé akce v Hradci Králové, Dvoře Králové, Náchodě, Jaroměři, Žernově, Polici nad Metují,...). Ochrana plazů a jejich stanovišť je rovněž jedním z námětů putovní výstavy "Člověk a příroda - stezky k soužití", se kterou se mohli seznámit žáci základních škol.

Projekt č. 120996, ČSOP Levrekův ostrov - Monitoring motýlů bývalých vojenských prostorů Krnov-Chomýž a Krnov-Ježník
Garant: Václav Křivan

Výsledky projektu **ZO ČSOP 72/07 Levrekův ostrov** předložené formou závěrečné zprávy obsahují veškeré náležitosti včetně výpisu pozitivních nálezů zapsaných v NDOP. V rámci projektu byly podrobně sledovány dvě lokality bývalých vojenských prostorů u Krnova a dále byly doplněny údaje o výskytu denních motýlů z dalších 14 lokalit v tomto regionu. Celkem práce přináší údaje o výskytu 57 druhů denních motýlů z 10 faunistických kvadrátů. Zjištěn byl výskyt některých významných ohrožených druhů jako např. modráska lesního (*Cyaniris semiargus*), ostruháčka jilmového (*Satyrium w-album*) nebo bělopáska dvouřadého (*Limenitis camila*). Kromě celkového přehledu zjištěných druhů jsou popsány nejvýznamnější lokality denních motýlů v oblasti s uvedením počtu zjištěných druhů a také poznámkami k managementu lokalit a jeho možnému vlivu na druhovou pestrost denních motýlů. Významným počinem je uplatnění zjištěných výsledků pro vyhodnocení efektivity dlouhodobé péče na sledovaných lokalitách. Práce je také významným přínosem k dlouhodobějšímu záměru mapování denních motýlů v oblasti Hrubého Jeseníku.

Projekt č. 120997, ČSOP Klenice - Mapování obojživelníků v přírodním parku Chlum
Garant: Jiří Vojar

Cílem projektu bylo mapování obojživelníků ve východní části PP Chlum v blízkosti Mladé Boleslavy. Projekt navazuje na mapování ze západní části sledovaného území v loňském roce. Byl zjištěn výskyt osmi taxonů obojživelníků na celkem 22 lokalitách. Oceňuji aktivitu věnovanou záchraně pulců při vypouštění požární nádrže v obci Nepřevázka a také zpětný monitoring úspěšnosti provedených opatření (úpravy či tvorby vodních ploch).

Projekt č. 120998, Holýšovský ornitologický klub - Monitoring slavíka obecného v jihozápadních Čechách
Garant: Jaroslav Koleček

Projekt byl realizován v okolí Holýšova (okres Domažlice). Práce navazuje na projekty realizované v letech 2002–2008. Ptáci byli zjišťováni akusticky v průběhu května při procházení vytyčených tras v nočních hodinách. Realizátor vymapoval 27 teritorií slavíka (0,4 páru/km²). Znamená to zvýšení stavů o 42 % oproti roku 2008 (ještě výraznější je nárůst v porovnání s rokem 2007). Tento výsledek je nejlepším od počátku sledování místní populace. Celkem 23 teritorií leží v těsné blízkosti vodotečí. Všechna teritoria se nacházejí v nadmořských výškách 360–420 m n. m.

Projekt č. 120999, ČSOP Jihlava - Mapování hnízdního rozšíření chřástala polního na Vysočině
Garant: Daniel Křenek

Předmětem projektu bylo pokračování v mapování výskytu chřástala polního na Jihlavsku. Registrace volajících samců chřástala polního byly zaneseny do NDOP. Závěrečná zpráva s drobnými nedostatky, ale celkově na dobré úrovni. Projekt splnil zadané cíle.

2. Projekty zaměřené na činnost „Podrobné mapování / monitoring určité lokality“

Projekty realizované v roce 2009:

Projekt č. 130901, ČSOP Kněžice - Průzkum vybraných skupin bezobratlých živočichů v bývalé oboře u Budíškovic
Garant: Ivan Horčíčko

Sledovaná bývalá obora je charakterizována komplexem listnatých lesů, kde převažuje zejména lípa, dub a další. Vzhledem ke skladbě a různému stáří dřevin s podílem odumřelého dřeva se nabízí předpokládat výskyt vzácných druhů bezobratlých, kteří jsou bezprostředně vázáni na takový biotop. Cílem projektu tedy bylo zjištění druhové skladby vybraných druhů brouků a pavouků. Pro zachycení druhového spektra epigeické části populací byly použity metody zemních pastí, prosevy hrabanky, individuální sběry, při výzkumu xylofágních a xylobiontních druhů autoři využili metodu smýkání, sklepávání, sběru na světlo a další. Dosažené výsledky jsou uloženy v přehledné tabulce, z které je patrné, že brouci byli zastoupeni 184 druhy, které náležely k 33 čeledím. Druhově nejpočetnější byly čeledi Carabidae, Scarabaeidae, Buprestidae, Elateridae, Coccinellidae, Cerambycidae, Chrysomelidae a Curculionidae. Překvapivě nízký počet zachycených jedinců lze konstatovat u čeledi Staphylinidae. K významnějším druhům náleží *Molops piceus* a *Perigona nigriceps*, *Liocola lugubris*, *Serropalpus barbatus*, *Mycetophagus populi*, *Saperda octopunctata*, *Exocentrus adpersus*, *Stenostola dubia*, *S. ferrea*, *Saphanus piceus*, *Acalles camelus* a *Ruteria hypocrita*. Tabelárně uspořádané výsledky výzkumu pavouků ukázaly, že bylo zachyceno 65 druhů, které patřily k 14 čeledím. Ze všech lze poukázat zejména na druhy *Dipoena melanogaster* s celkově nehojným výskytem, a dále na velmi vzácný druh rovněž čeledi Theridiidae *Dipoena torva*. Motýli byli zastoupeni významnými druhy *Callimorpha quadripunctata* a *Acromicta aceris*.

Projekt č. 130902, ČSOP Šumava - Inventarizační botanický a entomologický průzkum vrchu Homolka
Garant: Martin Dušek

Náplní projektu bylo provedení inventarizačního botanického a entomologického průzkumu lokality Homolka na okraji města Vimperk s cílem zjištění výskytu charakteristických druhů a skupin rostlin a hmyzu, a stanovení optimálního způsobu ochrany a péče těchto pozemků ve vztahu ke zde žijícím organismům. Součástí projektu bylo zadání zjištěných nálezových dat do databáze AOPK ČR.

Projekt č. 130903, ČSOP Armillaria - Coleopterický průzkum navrhovaného Přírodního parku "Císařský kámen a Prosečský hřeben" - 1. etapa
Garant: Václav Křivan

Výsledky projektu **ZO ČSOP Armillaria** předložené formou závěrečné zprávy obsahují veškeré náležitosti dokladující realizaci projektu. Práce shrnuje výsledky průzkumu vybraných skupin brouků na celkem 13 lokalitách ve dvou zvolených oblastech navrhovaného PP Císařský kámen a prosečský hřeben. Celkem bylo zjištěno 189 druhů brouků. Tento poměrně vysoký počet je dán velkou diverzitou zkoumaných stanovišť. Z přehledu zjištěných druhů vyplývá, že se jedná o cenné přírodní lokality s výskytem některých bioindikačně významných druhů. Ve zprávě je velmi stručně okomentovány nejvýznamnější nálezy a zhodnoceny výsledky průzkumu. Domnívám se, že by bylo vhodné příště doplnit např. stručný popis sledovaných lokalit, mapku a komentovat výskyt některých dalších druhů, případně regionální souvislosti významnějších nálezů. U druhu *Cicindela campestris* je špatně uvedena kategorie ochrany, tento druh je zařazen v kategorii „ohrožený“.

Projekt č. 130905, ČSOP Olza - Mapování fauny a flóry v lužním lese v Lyngu
Garant: Martin Dušek

Náplní projektu bylo zjištění aktuálního rozšíření rostlinných a živočišných druhů na posuzované lokalitě a zhodnocení případné kvantity a také možného ohrožení. Sledování bylo zaměřeno zejména na cenné biotopy lužního lesa, vodních toků a jejich niv. Součástí projektu bylo zadání zjištěných nálezových dat do databáze AOPK ČR.

Projekt č. 130909, Pobočka ČSO na Vysočině - Inventarizační průzkum motýlů v bývalých VVP Pístov a Vílanec
Garant: Václav Křivan

Řešitel projektu, **Pobočka České společnosti ornitologické na Vysočině**, předložil výsledky faunistického mapování motýlů ve dvou sousedících bývalých VVP v oblasti Českomoravské vrchoviny nedaleko Jihlavy. Jedná se o poměrně komplexní průzkum zaměřený na celé spektrum motýlí fauny. Předložena byla závěrečná zpráva shrnující výstupy projektu, dále velmi podrobná zpráva mapovatele Ivo Dvořáka s přehledem výsledků a rozsáhlou fotodokumentací, tabulky s faunistickými daty a výpisy dokládající zápis do NDOP. Rozsahem i kvalitou zpracování se jedná o výjimečnou práci, která přináší velmi cenná data o výskytu stovek druhů motýlů z dvou bývalých vojenských prostorů. Na základě vyhodnocení nejvýznamnějších nálezů lze konstatovat, že se jedná o lokality z přírodovědného hlediska nesmírně cenné a shromážděné výsledky tak mohou být významným nástrojem pro zajištění ochrany a odpovídajících způsobů péče o tyto lokality.

Projekt č. 130910, ČSOP při SCHKO JH - Sledování chyropetrologických lokalit pomocí infrazávor

Garant: Mojmír Vlašín

Projekt byl zaměřen na tři významné netopýří lokality, mající vletový otvor který umožňuje umístit zařízení počítající počet vletů a výletů. Na dvou lokalitách je již umístěna z předchozích let, jedná se o Hanychovskou jeskyni a půdu ZUŠ v Českém dubu, kde sídlí letní kolonie druhu *Myotis myotis*. Obě tyto závory jsou počátkem roku 2009 rekonstruovány a navraceny zpět. Rekonstrukce spočívaly v zahuštění počtu infra paprsků, neboť při rozteči 18 mm netopýři dokázali v jedné z řad proletět mezi paprsky a tak nedošlo k jejich započítání. Dále byla infrazávora na ZUŠ v Českém Dubu doplněná o záložní zdroj. Nově v říjnu 2009 byly vyrobeny dvě infrazávory na hrad Kost, kde jedna je pro sledování dynamiky a letovou aktivitu části letní kolonie druhu *Rhinolophus hipposideros* a druhá pak totéž sleduje na jejich zimovišti, které je v těsném sousedství na stejné lokalitě, jen v jiné části. Tyto závory byly v roce 2009 vyrobeny, ale k jejich instalaci nedošlo. Projekt se v letošním roce zjevně potýkal z celou řadou problémů a neposkytl data, které se od něj očekávaly. Doporučuji v podpoře projektu pokračovat ještě v příštím roce. Pokud ani potom nebudou relevantní data k dispozici, doporučuji od podpory instance infrazávor v rámci tohoto programu ustoupit.

Projekt č. 130911, ČSOP při SCHKO JH - Sledování netopýřů na lokalitě Mauricius u Abrtam v Krušných horách

Garant: Mojmír Vlašín

Lokalita Mauritius se nachází v kvadrátu 5643 v Karlovarském kraji. V této oblasti se jedná o nejméně významnější zimoviště pro netopýry. Bohužel v oblasti je záměr vybudovat několik větrných elektráren, což je s ohledem na netopýry značně nevhodné. Cílem projektu bylo zajistit monitoring netopýřů na této lokalitě v Karlovarském kraji. Zimní kontrola zimoviště proběhla 28.2.2009 celkem bylo zastiženo 233 netopýřů 6 druhů. ZZ je doplněna celkem přehlednou tabulkou všech kroužkovaných jedinců. Vzhledem k záměrům stavby elektráren je monitoring této unikátní lokality velmi důležitý. Závěrečná zpráva je úplná, obsahuje však celou řadu drobných i hrubých pravopisných chyb (například chiuropterologické), žadatel neuvedl číslo projektu. Ze získaných dat není nic v nálezové databázi, žadatel uvádí, že doposud neobdržel žádné heslo. Pokud je to pravda, není to chyba na straně žadatele - doporučuji přijmout.

Projekt č. 130912, ČSOP Náměšťské rybníky - Monitoring obojživelníků a ptáků Náměšťských rybníků

Garant: Martin Dušek

Tento projekt řešil podrobné herpetologické a ornitologické mapování Náměšťských rybníků. Cíle bylo zjištění výskytu populací obojživelníků a ptáků na jednotlivých vybraných rybnících, jejich porovnání s různými intenzitami a způsoby rybářského hospodaření, identifikace negativních faktorů a návrh opatření pro zvýšení biologické hodnoty rybníčních ekosystémů z pohledu sledovaných taxonomických skupin. Součástí projektu bylo zadání zjištěných nálezových dat do databáze AOPK ČR.

Projekt č. 130915, ČSOP 1. Valašské Meziříčí - Dopracování a shrnutí podkladů pro registraci lokality Vařákovy paseky jako VKP
Garant: Martin Dušek

Tento projekt řešil sumarizaci a doplnění biologických a historických údajů o lokalitě Vařákovy paseky. Cílem je vyhlášení této lokality jako maloplošného ZCHÚ v kategorii přírodní památka, dílčím krokem potom registrace jako významný krajinný prvek. Tím bude zajištěna legislativní ochrana lokality, nutné je zajistit průběžný management. Součástí projektu bylo zadání zjištěných nálezových dat do databáze AOPK ČR.

Projekt č. 130917, EC Meluzína RCAB - Podrobné mapování lokality Jakubov
Garant: Martin Dušek

Tento projekt řešil podrobné mapování lokality Jakubov, a to formou botanického a ornitologického průzkumu a indikačního průzkumu fauny bezobratlých. Práce byly zajištěny externími odborníky. Získaná data slouží jednak ke zpracování projektu na management lokality do 14. výzvy OPŽP, která probíhá v těchto dnech, a dále jako vstupní data pro dlouhodobý monitoring lokality i jako podklad pro další managementové zásahy. Součástí projektu bylo zadání zjištěných nálezových dat do databáze AOPK ČR.

Projekt č. 130919, EC Meluzína RCAB - Podrobné mapování lokality Nivy
Garant: Václav Somol

Projekt se zabýval mapováním výskytu tří druhů (kotvice plovoucí, prustka obecná a voďanka žabí v povodí Moravy. Bylo vymapováno celkem 6 lokalit v povodí Moravy, z toho na dvou byla zjištěna kotvice plovoucí, na jedné voďanka a kotvice, ostatní lokality negativní. Na jednotlivých lokalitách bylo zjištěno pH vody, vodivost, mocnost sedimentu a průhlednost vody. Dále byl vypracován soupis vyšších rostlin na lokalitě zjištěných. Lokality z povodí Moravy jsou doplněny informací o výskytu kotvice plovoucí a plavínu štítnatého na Malém ústavním rybníce u Vodňan.

Projekt č. 130921, ČSOP Sezimovo Ústí - Monitoring čápa černého a volavky popelavé na okrese Tábor v roce 2009
Garant: Stanislav Chvapil

Zpráva byla velmi dobře zpracovaná, obsahovala pět kapitol /úvod, základní údaje a rozdělení činnosti, metodiku, realizační část s tabulkami, diskusi a závěr/. Monitoring hnízdění *Ciconia nigra* byl proveden v okrese Tábor a po jedné lokalitě v okrese Písek a Pelhřimov. Hnízdění *Ardea cinerea* sledovali u Plané nad Lužnicí. Evidenční hnízdní monitorovací karty byly přiloženy, fenologická zjištění v nich byla jen částečná. **Souhrn výsledků : *Ciconia nigra* :** Kontrolováno 13 lokalit. Z toho 10xH, 2xHC, 7xHPa, 2xHPo, 4xHO, 5xHPm, z toho 1xHPm1, 3xHPm3, 1xHPm5, 15 JZG, což je průmět 3 juv. na jedno hnízdo. Jedno juv. s lokality 1xHPm1 bylo následně nalezeno po vylétnutí mrtvé. Okroužkováno bylo 11 pulli., kroužky N. M. Praha a barevnými odčitacími kroužky. *Ardea cinerea* : Hnízdění bylo sledováno na ostrově Markéta u Plané nad Lužnicí. Odhad : 110xHPa. Kroužkování *Ardea cinerea* se neprovádělo.

Projekt č. 130922, EC Meluzína RCAB - Podrobné mapování lokality Boč
Garant: Martin Dušek

Tento projekt řešil podrobné mapování lokality Boč, a to formou botanického, herpetologického a ornitologického průzkumu zajištěného externími odborníky. Získaná data slouží jednak ke zpracování projektu na management lokality do 14. výzvy OPŽP, která probíhá v těchto dnech, a dále jako vstupní data pro dlouhodobý monitoring lokality i jako podklad pro další managementové zásahy. Součástí projektu bylo zadání zjištěných nálezových dat do databáze AOPK ČR.

Projekt č. 130923, ČSOP Botič-Rokytky - Monitoring invazních druhů rostlin v přírodních parcích východního sektoru hlavního města
Garant: Květa Morávková

Projekt je monitoringem výskytu starších nálezů a hlavně výsledků praktických opatření prováděných v roce 2008 a domapováním nálezů nových porostů a lokalit vybraných invazních druhů (všech druhů křídlatek, bolševníku a netýkavky žláznaté) na území vybraných přírodních parků a dalších cenných území či ZCHÚ hl. města Prahy. Výsledky jsou pečlivě okomentovány podle lokalit či jednotlivých území, zakresleny do přehledných mapek.

Projekt č. 130925, Hamerský potok, o.s. - Mapování vybraných skupin bezobratlých v Jinříšském údolí
Garant: Ivan Horčíčko

Vybraná lokalita je charakterizována lučními porosty s místně podmáčenými částmi, strmými svahy porostlými svazem *Tilio-Acerion*, jinde lze nalézt jehličnany. Cílem bylo zjištění druhové diverzity především u různých druhů bezobratlých s borovicí nebo smrkem. Velká pozornost byla především věnována výzkumu brouků, rovnokřídlým, škvorům, srpícím, vážkám, motýlům, dále pak pavoukům a obojživelníkům. Pro splnění výzkumného úkolu byla zejména použita metoda zemních pastí, velkým kladem bylo využití Shannonova indexu diverzity. Z tabelárně uspořádaných výsledků je patrné, že bylo zjištěno 50 druhů střevlíkovitých, 30 druhů mandelinkovitých, 10 druhů kovaříkovitých, 9 druhů vodomilovitých, 5 druhů tesaříkovitých a 25 druhů dalších čeledí brouků. Škvoři byli zastoupeni dvěma druhy, srpice zastupovali dva obecné druhy, u vážek zjistili velmi hojných 8 druhů, k motýlům náleželo 17 druhů a obojživelníci byli zastoupeni 7 druhy. Relativně pestré společenstvo pavouků bylo zastoupeno 24 druhy. V kapitole „Diskuse“ je komentováno 14 druhů brouků, které patří k chráněným druhům nebo mají výskyt málo hojný až vzácný. Z motýlů je poukázáno na nehojný druh *Brenthis ino*, u řádu škvorů je poukázáno na teplomilný druh *Apterigia media*. Rovněž pavouci mají své významné nálezy s celkově nehojným výskytem, a to *Centromeras sellarius*, *Lepthyphantes nitidus*, *Pelocopsis elongata*, *Saloca diceros*, *Anyphaena accentuata* a *Marpissa radiata*. Autoři hodnotí jako zachovalé stanoviště listnatého suťového lesa.

Projekt č. 130927, ČSOP Ciconia – Monitoring hnízdění čápů rodu Ciconia

Garant: Daniel Křenek

Předmětem projektu byla kontrola 239 hnízdních lokalit čápa bílého v 21 okresech a 20 lokalit čápa černého, kde byla sledována úspěšnost a průběh hnízdění a další atributy z biologie obou druhů. Zpráva je velmi obsáhlá a je zpracována na velmi dobré úrovni. Projekt splnil zadané cíle.

Projekt č. 130929, ČSOP Ciconia - Monitoring hnízdění sýčka obecného v přírodním parku Dolní Poohří a na Podřipsku

Garant: Petr Orel

V rámci předmětného projektu byl uskutečněn monitoring výskytu a případného hnízdění sýčka obecného v přírodním parku Dolní Poohří a na Podřipsku s negativním výsledkem. Vývoj hnízdění sýčka obecného ve sledované oblasti od roku 1994 do roku 2009 byl znázorněn Gaussovou křivkou. Byly vyhodnoceny antropogenní vlivy na výskyt a hnízdění sýčka obecného v souvislosti se zánikem populace ve sledované oblasti. Negativní zjištění bylo zobecněno v závěrečné zprávě. Realizovalo se vyhodnocení výsledků monitoringu výskytu sýčka obecného s ohledem na klimatické podmínky a jeho potravní základnu. Oblast průzkum výskytu a případného hnízdění sýčka obecného byla zakreslena do mapy v měřítku 1 : 50000 a plánu přírodního parku Dolní Poohří.

3.

Projekty zaměřené na činnost „Praktická opatření k zachování / obnově biotopů jednotlivých druhů či skupin“

Projekty realizované v roce 2009:

Projekt č. 130931, ČSOP Krkonoše - Podrobné mapování evropsky významného komplexu s výskytem druhu *Formica aquilonia* Yarrow - I.-III. Etapa
Garant: Milan Daďourek

V rámci realizovaného projektu bylo provedeno podrobné mapování v evropsky významném komplexu s výskytem druhu *F.aquilonia*, a to v 8 porostních dílcích v LHC Český Krumlov (506E, 506F, 506G, 506H, 510B, 510E, 510F a 510G) v oblasti Vyšného vrchu a podél Červenodvorské cesty. V rámci realizovaného projektu bylo zmapováno celkem 1198 mravenišť, z toho 491 prokazatelně zaevidovaných v rámci prvotního mapování v letech 2003 až 2005 a 697 neevidovaných. U lokalit Dolní louka a Vyšný vrch bylo provedeno v rámci studia vývoje v průběhu aktivního období jarní a podzimní mapování - jarní mapování k zachycení míry poškození hnízd po zimním období.

Projekt č. 140902, Pobočka ČSO na Vysočině - Ochrana biotopů chráněných druhů v bývalém VVP Pístov
Garant: Martin Dušek

Tento projekt řešil problém snadné přístupnosti pozemků a nelegálního ukládání odpadu na biotopy chráněných druhů za pomoci instalace dvou uzamykatelných kovových lesnických závor a doprovodného dřevěného oplocení, a to na okraje pozemků p.č. 485/1 a 485/3 v k.ú. Pístov u Jihlavy. Závor a oplocení byly osazeny tak, aby zůstal zachován volný průjezdný pruh pro pěší, kola, koně a kočárky, jejichž pohyb v území zjevně nepůsobí negativně na zdejší cenné biotopy. Aby bylo zabráněno objíždění závor a oplocení automobily, byly zde dále vytvořeny bariéry z pokácených stromů a keřů (dřevní hmota z probírky z míst obnovy tůní).

Projekt č. 140904, ČSOP Jižní Karolína - Management lokality Strážiště v Ústeckém kraji 2009
Garant: Milan Daďourek

Byla provedena kontrola lokality Strážiště. Byl zjištěn silný úbytek živých hnízd, pravděpodobně vlivem rozhrabání černou zvěří. Rozsah projektu byl omezen v důsledku proběhlých povodní a následných škod na majetku zpracovatele.

Projekt č. 140905, ČSOP Opava – Formica

Garant: Milan Daďourek

Byla provedena kontrola lokalit Hradec nad Moravicí, Leskovec, Skřipov a Vítkov. Byla provedena péče o stanoviště hnízd (redukce zarůstání bylinami a křovinami) a zaznamenány změny u mravenišť do evidenční tabulky.

Projekt č. 140907, ČSOP Hořepník - Podpora generativního rozmnožování koniklece velkokvětého na lokalitách v oblasti střední Moravy

Garant: Václav Somol

Projekt je čtyřletý (2009-2012) a řeší problematiku podpory generativního rozmnožování druhu na čtyřech lokalitách v oblasti Plumlovská (PP Za Hrnčířkou, PP Brániska, PP Pavlečkova skalka a U Jaséneků). Koniklec veklokvětý je na všech těchto lokalitách významně sužován okusem zvěří. Podpora generativního rozmnožování druhu je realizována pomocí přechodně instalovaných oplocenek cca 20x20 m z nárazníkového pletiva na dřevěných kůlech. Oplocenky jsou instalovány v době květu a zrání semen, v každé oplocence jsou založeny monitorovací plochy, vždy dvě uvnitř a jedna vně. Ve všech monitorovacích plochách byly zpracovány fytoecologické snímky. Metodika je dobře rozpracována a pokus správně založen. Letos byl projekt realizován prvním rokem, získané výsledky jsou proto dílčí.

Projekt č. 140909, Sagittaria - Obnova historických sadů na střední Moravě

Garant: Radoslav Vlček

V rámci projektu řešitelský kolektiv realizoval základní ochranná opatření – agrotechnické činnosti v zájmovém území tří ovocných sadů. Práce probíhaly v lokalitách Malý Kosíř, Kašpárovce a Dolní vinohrádky. Během vegetačního období se jednalo o udržování trvalého travního podrostu sadů, eliminaci výskytu křídelky, základní udržovací řez ovocných stromů, a odstranění náletových dřevin a výmladků.

Projekt č. 140910, ČSOP Berkut - Bečovské lesní rybníky II.etapa

Garant: Jiří Rous

Výstupy z druhé etapy projektu jsou vyžínání lokality s výskytem vzácných plavuní, likvidace mladých modřínů, smrků a borovic z plavuňové lokality (ponechání mozaikovitosti porostu), ruční hnízdovité skopání drnů pro lepší rozvoj plavuňového společenstva, vyžínání bezlesí, pokosení části botanicky hodnotných mezofilních ovsíkových luk, částečná likvidace nálezových dřevin na plochách bezlesí přímo v kontaktu s vodní plochou Bečovských rybníků, odstranění nánosů a větví z koryta Bečovského potoka – zajištění migrace živočichů vodním tokem, odstranění terénních novotvarů vzniklých pojezdem lesní techniky.

Projekt č. 140914, ČSOP Salamandr - Podpora modráska černoskvrnného v oblasti Horního Vsacka

Garant: Václav Křivan

Zpracovatel projektu, **ZO ČSOP Salamandr**, předložil závěrečnou zprávu o průběhu a výsledcích realizace projektu zaměřeného na péči o vybrané lokality v oblasti Horního Vsacka s výskytem řady ohrožených druhů motýlů jako např. modrásek černoskvrnný (*Maculinea arion*), perleťovec maceškový (*Argynnis niobe*) a další. Cílem projektu bylo provést prvotní zásahy na dlouhodobě neobhospodařovaných lučních biotopech, na kterých dochází k degradaci lučních společenstev a zániku populací ohrožených druhů motýlů.

Z předložené závěrečné zprávy vyplývá, že veškeré plánované zásahy na 5 vybraných lokalitách v k. ú. Nový Hrozenkov a Karolínka o celkové ploše cca 3 ha, byly provedeny v rozsahu a termínech navržených v projektu. Závěrečná zpráva je zpracována přehledně včetně mapových podkladů, fotodokumentace stavu lokalit před zásahem a výsledků zásahů.

Projekt č. 140915, O.s. Lunaria - Obnova tůňek pro útulnou krajinu

Garant: Jiří Rous

Hráz je zvýšena o cca 50cm. Nyní ji necháváme „uležet“ a postupně budeme zvyšovat hladinu vody v tůňce o cca 10-15cm za rok, aby si vodní organismy na změnu podmínek mohly zvyknout a posunout svá stanoviště. Hráz je rovněž navázána na okolní terén, může tedy sloužit jako součást cesty pro koňský povoz. Prostřední tůň je obnovena a postupně se napouští, má plochu cca 400m². Její hloubka se velmi pozvolna zvyšuje od okrajů i od přítoku až k cca 70cm u hráze. Na kontaktu hladiny s břehem je umístěn veliký kámen, který bude sluncem zahříván a zpestří tak biotop. Jsou vykáceny a odvezeny náletové dřeviny od dvou tůní (cca 25 mladých stromů – bříz, osik a jasanů a 300m² náletového křoví). Hladiny tůní se tak prosvětlyly, což by mělo mít vliv na vyšší teplotu vody a tím lepší podmínky pro obojživelníky.

Projekt č. 140916, ČSOP 1. Valašské Meziříčí - Bývalé slepé rameno Bečvy Zástruží - obnova tůní

Garant: Jiří Vojar

Cílem projektu byla obnova tůně v bývalém lužním lese Rožnovské Bečvy. Oproti původnímu plánu byl projekt rozšířen a obnoveny byly celkem tři tůně. Ze závěrečné zprávy nebylo možné posoudit výsledek projektu (chyběl popis lokalit či jejich fotografie). Po žádosti garanta byly fotografie obnovených tůní zaslány a projekt shledán za splněný.

Projekt č. 140917, ČSOP PS Hády - Odlov umělé rybí obsádky z jezírka v Růženině lomu za účelem posílení rozmnožování obojživelníků

Garant: Jiří Vojar

Cílem projektu bylo provedení odlovu ryb z jezírka v Růženině lomu, které je obýváno několika druhy obojživelníků a rybí obsádkou ohrožováno. Odlov byl proveden na podzim pomocí agregátu, sítí i udicemi ve spolupráci s rybáři a AOPK ČR. Bylo sloveno několik stovek jedinců následujících druhů ryb: karas obecný, karas stříbřitý, kapr obecný, lín obecný, plotice obecná a perlín ostrobřichý. Z hlediska přínosu pro obojživelníky jde o rozhodně užitečný počín. Jen v závěrečné zprávě postrádám více informací o vlastním jezírku (velikost, sklon břehů atd.) a alespoň přibližném zastoupení jednotlivých druhů ryb, které byly odchyceny včetně fotodokumentace. Doporučuji zvážit i další kroky k podpoře obojživelníků (podpora litorálů atd.).

Projekt č. 140919, Sevro-moravské RS - Vyhlobení tůní pro rozmnožování obojživelníků na 3 lokalitách v okrese Vsetín

Garant: Jiří Vojar

Cílem projektu byla obnova a vytvoření celkem pěti vodních ploch (tůní) pro rozmnožování obojživelníků a dalších vodních živočichů (zejména bezobratlých) na celkem třech lokalitách na Rožnovsku v okrese Vsetín. Dle zprávy a fotografií v ní je zřejmé, že šlo o smysluplná opatření. Tůně mají vhodné parametry (tvar břehů, jejich sklon i proměnlivá hloubka) a byly vybudovány na místech s výskytem obojživelníků v okolí.

Projekt č. 140922, ČSOP Jeseník nad Odrou - Management starých pískoven a dalších lokalit v péči PS Domov pomocí pastvy a koz

Garant: Martin Dušek

Náplní projektu byla pastva na vybraných pozemcích (staré pískovny, louky, selské zahrady), které bez pravidelného hospodaření zarůstají. Vzhledem k povodňovým událostem byl rozsah projektu částečně změněn resp. byly pro pastvu vytipovány jiné vhodné nezaplavené pozemky. Spasené pozemky byly zbaveny náletu a nedopasků. Za nesporný přínos lze považovat také získanou aktivní podporu většiny vlastníků pozemků, na kterých pastva probíhala.

Projekt č. 140926, ČSOP Dalečín - Management lokality s výskytem prstnatce májového

Garant: Ivana Jongepierová

Byly pokoseny podmáčené louky v k. ú. Hluboké a odstraněny náletové dřeviny. Díky pravidelnému kosení vzrostla početnost populace prstnatce májového z 10 jedinců v roce 2003 na 95 jedinců v letošním roce.

Projekt č. 140930, ČSOP Salmandr - Suchopýr pochvatý v údolí říčky Černá Ostravice

Garant: Václav Somol

Projekt řešil managementový zásah v lokalitě suchopýru pochvatého v ppč. 1504/10 v k.ú. Staré Hamry. Spočíval v prosvětlení lokality redukcí náletu dřevin a dalších vybraných stromů a pokosení lokality. Řešitel navázal ve věci upřesnění managementu kontakt s pracovníky CHKO Beskydy (botanik, lesník) a LČR (revírník) a proběhlo místní šetření na lokalitě. V době realizace prací postihla kraj sněhová kalamita, po jejímž vyhodnocení požádal o změnu projektu a tato byla schválena. Spočívala ve vynechání kosení a dřevorubeckých vícepracích. Tyto byly následně provedeny. Ke zprávě o realizaci projektu přiložena dále fotodokumentace a mapový zakres.

Projekt č. 140933, ČSOP Veronica - Management biotopů pro užovku stromovou v lokalitě Šobes

Garant: Jiří Vojar

Cílem projektu bylo redukce nebo úplné odstranění vegetace na suchých zídkách vinice Šobec. Kromě toho byly vybudovány dvě nové zídky a upraveno líhniště.

Projekt č. 140934, ČSOP Alter Meles - Zastavení poklesu početnosti Orchis morio na vstavačových loukách pod Vladařem

Garant: Ivana Jongepierová

Závěrečná zpráva splňuje všechny body zadání projektu a jeho cíle: Obnova managementu na lokalitě s výskytem vstavače kukačky. Na o.č. 195/1 v k.ú. Vladořice byl v polovině června vyřezán nálet na ploše cca 2,5 ha a poté byla plocha posekána a odvezena.

Projekt č. 140935, ČSOP Ochrana herpetofauny - Udržování výskytu užovky stromové

Garant: Jiří Vojar

Cílem projektu byla činnost podporující výskyt užovky stromové (od úprav biotopů přes osvětu). V závěrečné zprávě je velmi obtížná orientace, obsahuje řadu nepodstatných (i když ne nezajímavých) informací a konkrétní plnění cílů se zde trochu ztrácí. Společně s neurčitým definováním cílů v žádosti (projektu) to znesnadňuje kontrolu plnění.

Projekt č. 140936, ČSOP Ždánický les - Ochrana biodiverzity lokality Lipiny na nových pozemcích pozemkového spolku

Garant: Martin Dušek

Náplní projektu bylo odstranění křovin a kosení na pozemcích nově zakoupených pozemkovým spolkem ZO ČSOP Ždánický les. ZO ČSOP jako manager péče o krajinu zajišťoval tímto projektem pokračování v započatých aktivitách navazujících na předešlé projekty. Projekt probíhal na naturové lokalitě Lipiny v k.ú. Kurdějov.

Projekt č. 140939, ČSOP Ciconia - Budování umělých hnízdních nor pro ledňáčky říční v okrese Litoměřice
Garant: Pavel Čech

Závěrečná zpráva podává aktuální informace o vývoji hnízdních podmínek a stavu místní populace ledňáček říčních na sledovaném úseku Labe. Při spolupráci s vedením Povodí Labe, s.p. (závod Dolní Labe) vybudovali členové 37/01 ZO ČSOP Ciconia 15 umělých nor pro ledňáčky v místech, kde přirozené břehové podmínky chybí. Místa, kde byly nory vyhloubeny, jsou popsána v textu a zaznamenána do map. Díky této aktivitě mohou ledňáčky hnízdit v prostředí, kde přirozená hnízdiště zanikla díky regulacím a přirozené degradaci břehů vlivem každoročních vysokých stavů vody Labe po velkých srážkách nebo tání sněhu. V roce 2009 bylo potvrzeno jedno zahníždění v umělé noře a jeden pokus o zahníždění (zmařeno rušením na hnízdišti ze stran sportovních rybářů). Závěrečná zpráva podává také informace o rozsáhlé výchovné a vzdělávací činnosti Stanice ekologické výchovy Ciconia mezi školní mládeží i veřejností – 19 přednášek a besed, účast 543 osob. Náplň projektu, podobně jako jeho výsledky, byla dále prezentována v regionálním tisku a ve vývěsní skřínce organizace.

Projekt č. 140940, ČSOP Ciconia - Úpravy, opravy a ochrana hnízd čápů bílých
Garant: Daniel Křenek

Předmětem projektu byla kontrola 239 hnízd čápa bílého v 21 okresech. Kromě kontrol byly prováděny opravy, příp. úpravy hnízd a jejich bezprostřední okolí. I přes některé nedostatky v kapitole zabývající se legislativou je závěrečná zpráva dobře zpracována a projekt splnil zadané cíle.

4.

Projekty zaměřené na činnost „Aktivní ochrana zvláště chráněných a vzácných druhů živočichů“

Projekty realizované v roce 2009:

Projekt č. 150905, ČSOP Plzeňsko - Aktivní ochrana ohrožených druhů dravců a sov v západních Čechách
Garant: Petr Orel

Program byl zaměřen na praktickou ochranu nejohroženějších druhů dravců a sov - **sokola stěhovavého, sýčka obecného a sovy pálené**. Střežení hnízdišť sokola stěhovavého bylo prováděno celkem na 4 lokalitách na území NP a CHKO Šumava, kde byl zjištěn výskyt sokolů během navazujícího programu monitoringu sokola stěhovavého. Střežení se týkalo celkem 3 hnízdišť nacházejících se v I. zóně Národního parku Šumava (Povydří a Plechý) a o jedno hnízdiště na území Národní přírodní rezervace Černé a Čertovo jezero. Střežení bylo prováděno s ohledem na vývoj hnízdění formou zvýšené strážní služby a to na všech zjištěných hnízdištích po celé hnízdní období. Na střežení se podíleli členové naší organizace, kteří jsou rovněž dobrovolnými strážci a dále profesionální strážci NP a CHKO Šumava. Během střežení byly opakovaně zaznamenány problémy s pohybem neukázněných turistů, kteří nerespektují omezení vstupu na území Národního parku a CHKO a tím dochází k rušení hnízdicích ptáků. Na dvou ze třech hnízdišť došlo k úspěšnému hnízdění a byla vyvedena celkem 7 mláďat (obě hnízda se nacházela v I. zóně Povydří a v hnízdech byla vyvedena 4 a 3 mláďata). Příčinou neúspěchu hnízdění na území NPR Černé a Čertovo jezero bylo pravděpodobně poškození snůšky vodou z tajícího sněhu. K vyhnízdění došlo na nových hnízdištích, což potvrzuje stoupající populační trend sokola stěhovavého na Šumavě. V minulosti bylo na zájmovém území vytvořeno cca několik desítek hnízdních příležitostí pro sovu pálenou. Jedná se o hnízdní budky na zemědělských farmách, v kostelních věžích a zpřístupnění několika kostelních věží. U všech hnízdních budek byla provedena jejich revize za účelem zjištění jejich technického stavu a využívání sovou pálenou. U některých budek byla provedena jejich oprava na místě, jedna hnízdní budka byla přeinstalována na přání majitele nemovitosti. Dále bylo celkem v tomto roce vyrobeno a vyvěšeno 40 ks hnízdních budek pro sovu pálenou a 10 hnízdních budek pro sýčka obecného. Hnízdní budky byly vyvěšeny do míst se zjištěným výskytem obou druhů během navazujícího programu monitoringu sýčka obecného sovy pálené. Ve všech případech se jednalo o tradiční a ověřené dřevěné hnízdní budky, které byly vyvěšeny do zemědělských farem a kostelních věží.

Projekt č. 150906, Pobočka ČSO na Vysočině - Ochrana hnízd motáka lužního na Vysočině v roce 2009

Garant: Petr Orel

V roce 2009 byl na Vysočině v rámci tohoto projektu zaznamenán hnízdní výskyt 45 párů. Dohledat se podařilo 38 hnízd, z nichž u 12 hnízd byla poskytnuta potřebná ochrana (31,5 %). 8 hnízd s poskytnutou ochranou bylo nakonec úspěšných. Těchto 8 úspěšných hnízd s poskytnutou ochranou se na celkové úspěšnosti hnízd podílelo

53 %. Celkově bylo letos na Vysočině zjištěno 15 úspěšně vyvedených hnízd motáka lužního, přičemž 7 hnízd nevyžadovalo speciální ochranná opatření, neboť byla umístěna na neobhospodařovaných plochách nebo mláďata stihla být vyvedena před sklizní obilovin, což však muselo být u všech hnízd hlídáno. Na 31 hnízdech se vylíhlo 121 mláďat, přičemž úspěšně bylo vyvedeno 41 mláďat z 15 hnízd (průměr 2,73 mláďat na jedno úspěšné hnízdo). Z 8 úspěšných hnízd s poskytnutou ochranou bylo vyvedeno 20 mláďat (tj. 49 %, n = 41 mláďat). Na neúspěšnosti hnízdění se letos podílel vedle obvykle vysoké predace také průběh počasí, neboť bylo velmi deštivo. Byla nacházena vyplavená hnízda i promáčená mláďata, která poté nepřežila. U hnízd se snůškami ve vojtěškách jsme domluvili s hospodařícími zemědělci jejich obsečení. Byl ponecháván dostatečně velký prostor neposečené plodiny kolem hnízd (40 x 40 m, 50 x 50m či 50 x 100 m). Hnízdům v obilovinách, která byla ohrožena vysečením při sklizni, byla z naší strany také poskytována ochrana. Ohrožená hnízda s mláďaty byla před průběhem žni oplocena drátěným pletivem o rozměrech 2 x 2 m, výška králíkářského pletiva byla 100 cm. Tyto plochy zemědělci obsekli. Tímto způsobem jsme chtěli zamezit odrostlým mláďatům, ale ještě nezletným, opuštění hnízda do jeho širšího okolí v obilovinách, kde by byla při žatvě projíždějící zemědělskou technikou usmrcena. Mláďata ze dvou ohrožených hnízd byla přenesena do blízkého náhradního biotopu a oplocena.

Projekt č. 150907, ČSOP Sezimovo Ústí - Sovy přírodního parku Polánka 2009

Garant: Petr Orel

V zájmové oblasti byl prokázán hnízdní výskyt čtyř druhů sov, v případě sýce rousného a puštíka obecného se jednalo o doložené hnízdění s nálezem hnízda s mláďaty. Celkový počet hnízdních párů zde registrovaných druhů sov v obou lesních komplexech byl odhadnut na 7 párů. Při kvantitativním, kvalifikovaném odhadu početnosti byla částečně zohledněna možnost překryvu jednotlivých hnízdních okrsků a míra promapovanosti území. Dominantními druhy sov v této oblasti jsou kulíšek nejmenší, sýc rousný a puštit obecný. Zákres jednotlivých bodů, kde byly jednotlivé druhy registrovány je proveden v mapové příloze.

Projekt č. 150923, ČSOP Jaro - Zjištění rizikových úseků silnic pro obojživelníky v době tahu

Garant: Jiří Vojar

Cílem posuzovaného projektu bylo provedení záchranného transferu obojživelníků na třech lokalitách – rizikových úsecích Velkého Jaroměřska, o celkové délce zábran 936 m zábran. Celkově bylo přeneseno 4829 jedinců osmi druhů obojživelníků a tří druhů plazů. V rámci osvěty bylo přednáškami osloveno úctyhodných 1500 posluchačů. Z projektu je zřejmé oprávněné rozčarování nad nezařazením návrhů pro ochranu migrujících obojživelníků (zábrany, podchody) do koncepce dopravy v oblasti a rostoucí vliv rybářského obhospodařování na obojživelníky.

Projekt č. 151924, ČSOP Jihlava - Záchrané transféry obojživelníků u Kamenice

Garant: Jiří Vojar

V rámci projektu proběhl záchranný transfer obojživelníků u Panského dvora u Kamenice. Celkem bylo v období přeneseno více jak 400 jedinců obojživelníků, z toho 326 ropuch obecných, 64 blatnic skvrnitých, 10 čolků obecných a 3 skokani hnědí.

Projekt č. 150926, ČSOP Křižánky - Záchrané transféry obojživelníků při jarním tahu na Jičínsku

Garant: Jiří Vojar

Cílem projektu bylo provedení záchranného přenosu obojživelníků na dvou lokalitách (Slavhostice a Veselský háj) v okolí Jičína. Celkem bylo přeneseno 4032 jedinců šesti druhů obojživelníků. Jde o dlouhodobě běžící projekt.

Projekt č. 150927, ČSOP Podorlicko - Transfery obojživelníků v lokalitě Přívrat

Garant: Jiří Vojar

Jde o dlouhodobý a úspěšně řešený projekt na záchranu migrujících obojživelníků u obce Přívrat v blízkosti České Třebové. V letošním roce bylo přeneseno více než 7000 jedinců. Velmi kladně hodnotím spolupráci se specializovanou firmou Natura Service s.r.o. a MÚ Č. Třebové a široké zapojení řady dobrovolníků včetně osvětové činnosti u mládeže (11 ! přednášek pro školy a školky) a medializaci projektu.

Projekt č. 150928, Suchpýr o.p.s. – Jedeme v tom s obojživelníky

Garant: Jiří Vojar

Cílem projektu bylo provedení transferu na 700 m úseku v blízkosti Šolcova rybníka u Raspenavy. Celkem bylo přeneseno 911 jedinců, podrobný přehled jednotlivých druhů dle odchytných dnů je k dispozici. Projekt běží druhým rokem, po metodické stránce bez výtek, závěrečná zpráva je bez nedostatků a velmi pečlivě zpracovaná.

Projekt č. 150931, O.s. Zelené srdce – Budou žít?

Garant: Petr Orel

V roce 2009 se podařilo ve sledovaném území okresů Pelhřimov, Havlíčkův Brod a Jihlava prokázat v budkách hnízdění tří párů sov pálených, které prokazatelně vyvedly 11 mláďat. Celkem byla provedena kontrola a údržba 206 budek. Vypouštění sov pálených z umělého odchovu bylo přerušeno.

Projekt č. 150935, ČSOP Břeclav - Podpora dravců a sov v lesích LZ Židlochovice

Garant: Petr Orel

Jde o dlouholetý projekt. Rok 2009 lze dle závěrečné zprávy považovat za průměrný až podprůměrný s kolísajícími stavy všech zájmových druhů. Populace puštíků je stabilní, využití budek nepravidelné. Kolekce boxů je udržována, průběžně doplňována a vylepšována. Došlo také k přemístění budek ohrožených těžbou a probíhá i zkoušení nových typů budek podle zahraničních vzorů.

Projekt č. 150942, ČSOP Vlašim - Zabezpečení tahových cest obojživelníků přes komunikace v jihovýchodní části Středních Čech

Garant: Jiří Vojar

Cílem posuzovaného projektu provedení záchranného transferu na sedmi lokalitách Středních Čech, celková délka zábran činila 2800 m. Přeneseno bylo více než 8000 ks obojživelníků. Jde o dlouhodobý, metodicky zvládnutý projekt, který, kromě zachráněných obojživelníků, přináší nesmírně cenné údaje o vývoji počtu zachráněných obojživelníků v čase a početnosti obojživelníků vůbec. Významným přínosem je spoluúčast a spolupráce dalších subjektů na transferu (myslivci, obce, jednotlivci, Hnutí Duha atd.).

Projekt č. 150949, ČSOP Klenice - Přenášení obojživelníků u PP Podhradská tůň a Dolní Krupá

Garant: Jiří Vojar

V rámci projektu byl proveden záchranný transfer obojživelníků na lokalitách na Mladoboleslavsku o celkové délce zábran 1150 m. Oceňuji účast středoškoláků při výstavbě zábran i jejich kontrole a zajištění odborné přednášky pro ně. Celkem bylo přeneseno 1 212 obojživelníků šesti druhů, výrazně převažovala ropucha obecná (1 107 jedinců).

5. Projekty zaměřené na činnost „Aktivní ochrana ohrožených druhů rostlin a krajových odrůd ovocných dřevin“

Projekty realizované v roce 2009:

Projekt č. 150909, Suchopýr o.p.s. - Podpora třešně ptačí v Jizerských horách a na Frýdlantsku
Garant: Karel Kříž

V rámci projektu byly provedeny sběry osiva třešně ptačí, byla zajištěna předosevní příprava osiva v semenářském závodě a srovnávací vzorek osiva (bez stratifikace) byl vyset do záhonu v lesní školce. Osivo bylo sesbíráno v druhé polovině července z uznaného zdroje reprodukčního materiálu pro třešeň ptačí v Pertolticích. Jedná se o přírodní lesní oblast č. 20 (Lužická pahorkatina), 3. lesní vegetační stupeň. Celkem bylo sesbíráno 17 kg osiva. Osivo sbíral zkušený sběrač s licenci pro sběry, aby byla zajištěna maximální profesionalita a šetrný přístup ke stromům, z nichž osivo bylo získáváno. Většina osiva (12 kg) byla po sesbírání převezena do Semenářského závodu LČR v Týništi nad Orlicí, kde bude provedeno vylučování a stratifikace. Stratifikované osivo bude předáno v polovině dubna 2010 a bude vyseto na záhon v lesní školce.

Projekt č. 150912, ČSOP Orlice - Podorlický skanzen Krňovice - krajové odrůdy ovocných dřevin
Garant: Radoslav Vlček

Projekt navazuje na řešenou problematiku let minulých, kdy se na základě dlouholeté inventarizace (od 1997) postupně v rámci spolupráce se skanzenem v Krňovicích (okres Hradec Králové) jsou zakládány ovocné výsadby starých a krajových odrůd ovocných dřevin. V roce 2009 byl projekt zaměřen na založení a výsadbu největšího sadu na pozemcích skanzenu Krňovice. Dále byly zajištěny základní agrotechnická opatření v podnožové a ovocné školce včetně školkařských prací – výsadba podnoží. V areálu bylo vysazeno celkem 25 ovocných druhů (9 ks jabloní, 16 ks hrušní) starých a krajových odrůd ovocných dřevin z vlastní produkce. Odrůdová skladba odpovídá výsledkům inventarizace ve sledovaném regionu v minulých letech.

Projekt č. 150913, ČSOP České Budějovice - Genofondový sad starých ovocných odrůd z vojenského újezdu Boletice
Garant: Radoslav Vlček

Řešitelská organizace se programu Ochrana biodiverzity – Krajové odrůdy ovocných dřevin – účastní 3. rokem (od 2007). Cílem projektu byla výsadba školkařského materiálu, jehož odrůdová skladba odpovídá výsledkům inventarizace realizované v zájmovém území od roku 2007. Celkem bylo vysazeno 40 ks ovocných stromů sortimentu starých a krajových odrůd ovocných dřevin (36 jabloní a 4 hrušně. V rámci preventivních opatření před možným poškozením vysazeného materiálu byl pozemek nově zničeného sadu oplocen.

Projekt č. 150915, ČSOP České Budějovice - Extenzivní sad krajových odrůd ovocných stromů budovaný ve spolupráci s LČR
Garant: Radoslav Vlk

Řešitelská organizace se programu Ochrana biodiverzity – Krajové odrůdy ovocných dřevin – účastní 3. rokem (od 2007). Cílem projektu byla výsadba školkařského materiálu, jehož odrůdová skladba odpovídá výsledkům inventarizace realizované v zájmovém území od roku 2007. Na základě obsáhlé inventarizace v roce 2008, která probíhala v severozápadní oblasti Velešínsku byl odebrán výchozí roubový materiál pro zapěstování výsadbového materiálu, který byl v letošním roce vysazen na pozemku KN 718/15 k.ú. Velešín. Celkem bylo vysazeno 10 ks (odrůd jabloní) ovocných stromů sortimentu starých a krajových odrůd ovocných dřevin.

Projekt č. 150918, ČSOP Silvatica - Louky PS Silvatica
Garant: Ivana Jongepierová

Cílem projektu byla podpora přirozené obnovy a rozšiřování konkurenčně slabších druhů, příp. druhů sužovaných zvěří na pozemcích PS Silvatica a zpracování nálezů chráněných a ohrožených druhů rostlin do NDOP. V dubnu proběhlo na 8 ha vláčení travních porostů a plochy s výskytem kosatce sibiřského a zvonečníku hlavatého byly zabezpečeny před okusem zvěří dočasnými ohradkami. Do databáze byly zapsány údaje o 12 druzích na 5 lokalitách. Součástí zprávy je i mapa se zákresem provedených zásahů a fotodokumentace managementu.

Projekt č. 150932, ČSOP 9. Valašské Meziříčí - Péče o shromážděné semenáčky tisů a případné další záchranné transfery
Garant: Karel Kříž

V průběhu roku byly opakovaně objížďeny a v případě drobnějších zásahů (ulámané či uschlé větve v malém ošetřování tisy v regionu. Přitom bylo prováděno pozorování výskytu semenáčků v jejich okolí, případně jejich sběr a uložení do depozitní školky k zapěstování. Rovněž byly prováděny opravy oplocenek chránících skupinky semenáčků kolem tisů a zajišťována trvalá péče o semenáčky již dříve či v průběhu roku nashromážděné v našem depozitu. Bylo nasbíráno cca cca 3 litry semen z tisu v Uhřínově, která budou stratifikována mrazem a vysazena v areálu SLTŠ Hranice. Semenáčky byly sesbírány v počtu 30 ks u tisu v Čeladné, 24 ks u tisu v Liptále a 6 ks u tisu v Ostravici.

Projekt č. 150943, Čmelák – Společnost přátel přírody - Záchrana ohrožených druhů dřevin na Liberecku
Garant: Karel Kříž

Obsahem projektu byly kroky směřující k záchraně genofondu a zajištění dostatku sadebního materiálu těchto druhů ohrožených dřevin: jedle bělokorá, jilm horský, jilm vaz, lípa velkolistá, lípa malolistá, tis červený, třešeň ptačí, hrušeň polnička, jabloň lesní, lýkovec jedovatý, kalina obecná, řešetlák počistivý, brslen evropský, svída krvavá.

Projekt č. 150944, ČSOP Meles - Záchrana genofondu tisů červeného v Lužických horách

Garant: Karel Kříž

V rámci projektu proběhlo vyzvednutí semenáčků z přirozeného zmlazení 424 ks na lokalitě Krompach, 67 ks na lokalitě Horní Sedlo, celkem tedy 491 ks. Dopěstování sazenic předchozích výsevů a vyzvednutých semenáčků cca 400 ks výsadbyschopné sazenice (25+, koř. krček 5 mm), dále péče o cca 900 menších sazenic. Kosení buřně dvakrát cca 0,50 ha – Krompach - plochy průmětu korun, Jezevčí tis – uvnitř oplocenky, jedenkrát cca 0,10 ha na lokalitě Horní Sedlo a cca 0,10 ha na lokalitě Dolní Sedlo (pomístně v oplocenkách). Ochrana přirozeného zmlazení (lokalita Juliovka, Dolní Sedlo) před zvěří instalací 10 ks drátěných oplůtků – pletivo CERVANET (výška 150 cm, průměr 60 – 100 cm) s ukotvením 2 -3 kůly. Příprava půdy pro přirozené zmlazení na ploše cca 0,75 ha – Krompach, Jezevčí tis, Horní Sedlo, Dolní Sedlo. Sběr 4 litrů tisinek na lokalitě Krompach, vylúštění a výsev osiva. Výměna 65 ks již nefunkčních dřevěných oplůtků u výsadby z let 2001 - 2003 za drátěné oplůtky. Průběžná kontrola výsadeb z let 2001 - 2008 a jejich ochrany proti zvěři – dřevěných a drátěných oplůtků. Výsadby neodrostlé buřeni byly 1 – 2x ožnuty.

Projekt č. 150947, ČSOP Vlašim - Údržba sadu krajových odrůd ovocných dřevin

Garant: Radoslav Vlček

Jedná se o dlouhodobý projekt zaměřený na údržbu ovocného sadu starých a krajových odrůd ovocných dřevin (200 stromů) Benešovského regionu. Během vegetačního období byly realizovány základní ochranné a agrotechnické operace s cílem udržet zdravotní kondici ovocného sadu. Současně s tímto byl proveden výchovný řez vysazeného materiálu z období 2007 a 2008.

Projekt č. 150948, ČSOP Nové Hrady - Záchrana starých ovocných odrůd na Novohradsku

Garant: Radoslav Vlček

Řešitelská organizace se problematikou Starých a krajových odrůd ovocných dřevin zabývá již 13 let. V zájmovém území Novohradských hor a Soběchovské vrchovině bylo nalezeno 827 ks ovocných stromů vysazených před II. světovou válkou. V roce 2009 je projekt zaměřen na vlastní produkci výsadbového materiálu (odběr roubů, roubování, agrotechnika ovocné školky) a prezentaci řešené problematiky na regionální úrovni (viz závěrečná zpráva).

6.

Projekty zaměřené na činnost

„Neadresná propagace ochrany druhu, skupiny druhů či biotopu pomocí informování široké veřejnosti o rizicích a o možnostech aktivní ochrany“

Projekty realizované v roce 2009:

Projekt č. 170902, ČSOP Alcedo - Sborník referátů z II. mezinárodního semináře "Ledňáček říční (*Alcedo atthis*), jeho ochrana a výzkum

Garant: Kancelář ÚVR

Publikace „Ledňáček říční (*Alcedo atthis*), jeho ochrana a výzkum“, *Sborník referátů z II. mezinárodního semináře, Vlašim 15. listopadu 2008*. Rozměr A5 (formát 145x205 mm), vazba V 2, obálka 4/4, vnitřní barevnost 4/4, rozsah 144 tiskových stran, 800 ks. Distribuce prostřednictvím ZO ČSOP Alcedo, KÚVR ČSOP.

Projekt č. 170910, ČSOP RS Iris – Vydání brožury „Invazní druhy Prostějovska“

Garant: Květa Morávková

Projekt obsahuje přípravu a vydání metodické regionální brožury o invazních druzích a obsahuje všechny vyskytující se invazní druhy s pěknými fotografiemi a výstižnými popisy – včetně informací pro vlastníky pozemků k úměrné metodice likvidace.

Projekt č. 170915, ČSOP Nyctalus - Dotisk letáku "Netopýr v nouzi"

Garant: Mojmír Vlašín

Cílem projektu byl dotisk letáku „Netopýr v nouzi“, velikosti A4 . Náklad 2000 ks. Obsahem letáku jsou základní pokyny při nálezů netopýra doplněné autorskými fotografiemi členů ZO, kontakty na organizace, vybrané informace o netopýrech atd..

Projekt č. 170924, ČSOP Radhošť – Informace z terénu

Garant: Barbora Telnarová

Předmětem tohoto projektu byl dotisk letáku „Ochrana velkých šelem v ČR“ a vydání upravené verze terénní příručky původně vydané v roce 2004. Leták „Ochrana velkých šelem v ČR“ je v podstatě identický s původním letákem poprvé vydaným v roce 2006, pouze se obměnily uvedené fotografie. Jde o krátký informační materiál o všech velkých šelmách, kde je uveden také odstavec o ochraně v ČR, Slovensku i EU. Jde o zdařilou tiskovinu. Upravené vydání terénní příručky částečně kopíruje původní tiskovinu vydanou v roce 2004. Příručka má nově 26 stran, přičemž 3 nové stránky obsahují pokyny k soužití a setkání s medvědem, což je pro takovou tiskovinu přínosné. Obsahuje potřebné informace o velkých šelmách (vyhodnocování pobytových znaků, způsob provádění dokumentace, aj.) a proto je využitelná pro široké spektrum zájemců o tuto problematiku. Příručka je přehledná a plná barevných líbivých fotografií. Cíle projektu byly splněny.

Projekt č. 170926, ČSOP Launensia - Průvodce naučnou stezkou Lovoš v CHKO České Středohoří

Garant: Kancelář ÚVR

Tisk 28-mi stránkové publikace v nákladu 7 500 výtisků.

Projekt č. 170930, ČSOP Krkonoše - Vydání 12.ročníku zpravodaje "Formica 2009"

Garant: Milan Daďourek

Zpravodaj Formica 12 (2009) se podařilo předložit v konečné podobě 6.listopadu 2009, počet stran 64, počet výtisků 800 ks.

Projekt č. 170931, ČSOP Vlašim - Vydání odborného bulletinu Lampetra VI.

Garant: Kancelář ÚVR

Tento bulletin je již šestým v řadě a přináší originální příspěvky o biotě a její ochraně v tekoucích i stojatých vodách. Články o bezobratlých živočiších jsou věnovány tentokrát jen vážkám. O tom, že je tato populární skupina hmyzu využitelná i při hodnocení revitalizací vodních toků, dokládá článek A. Dolného a T. Hochmanové, kteří studovali z tohoto hlediska oblast v okolí Dolní Moravice ve Slezsku. Krátký rozsahem, ale zásadní významem, je článek M. Waldhausera, který zde ve svém příspěvku popisuje první nález nového druhu vážky pro Českou republiku – jedná se o šidélko Lindenovo (*Erythromma lindenii*). Zahraniční autory v tomto bulletinu reprezentuje německý odonatolog J. Phoenix svým pozorováním nezvykle pozdního líhnutí klínatky rohaté (*Ophiogomphus cecilia*) u Velkého Března v Čechách. Hned několik článků je tématicky věnováno mihulovcům. Do sborníku byly tentokrát zahrnuty i interdisciplinární příspěvky J. Andresky, které jsou exkurzem do historických pramenů z 16. a 17. století, kde se dočítáme vůbec první informace o mihulích z našeho území. Této třídě obratlovců se věnoval tentýž autor také v pozoruhodné etymologické analýze názvů mihulí v českém jazyce a jazycích evropských. R. Šanda a J. Vukič kompletně zpracovali sbírkový materiál mihulí uložený v depozitáři Národního muzea v Praze. Dva další články jsou věnovány u nás kriticky ohrožené mihuli ukrajinské (*Eudontomyzon mariae*). V prvním J. Křesina předkládá podrobnou analýzu změn využití krajiny v povodí Račího potoka v okolí Velkých Losin a vliv těchto změn na vývoj populace mihule ukrajinské. V následujícím článku autorů J. Křesiny a J. Hradeckého jsou uvedeny výsledky podrobných výzkumů charakteristik biotopu larev mihule ukrajinské v této jediné lokalitě jejího výskytu v České republice. Zde zveřejněné nové informace mohou přispět k optimalizaci ochrannářského managementu této unikátní lokality. Blok článků věnovaných rybám začíná zajímavou studií J. Andresky analyzující Klaretův Glosář ze 14. století, kde se nachází vůbec nejstarší záznam názvů ryb v českých zemích. Podrobné zpracování takovýchto historických pramenů je mimořádně cenné, protože vypovídá o tehdejších znalostech naší ichtyofauny a lze získat i určité postřehy o výskytu některých druhů v našich vodách. S. Lusk, B. Lojkásek a V. Lusková shrnuli poznatky o stavu populací vranky pruhoploutvé (*Cottus poecilopus*) v systému odchovných potoků na Moravě. Prezentované výsledky lze dobře využít i v praktické ochraně tohoto druhu. Závěr bulletinu tvoří rozsáhlejší článek L. Hanela, J. Plíštily a J. Nováka, který poprvé přináší kompletní soupis ichtyofauny Evropy a okolních moří, čítající 1915 druhů. Je zde uveden výčet všech zde dosud zaznamenaných druhů sliznatek, mihulí, paryb a paprskoploutvých ryb.

Projekt č. 170933, ČSOP Vlašim - Vydání plakátu "Vážky ČR"

Garant: Kancelář ÚVR

Projekt spočíval ve vydání dvou plakátů s vážkami ČR: **série plakátů** - série dvou plakátů s kresbami jednotlivých vybraných druhů vážek vyskytujících se v České republice. V každé sérii 2000 ks plakátů. Na přední barevné straně budou kresby jednotlivých druhů vážek s českým a latinským názvem, nahoře název Naše vážky, dole logo ČSOP + kontakty na ČSOP a biodiverzitní program.

7.

Projekty zaměřené na činnost „Adresné seznamování veřejnosti s druhovou rozmanitostí a s možnostmi jejího zachování“

Projekty realizované v roce 2009:

Projekt č. 180901, ČSOP Kladská - Poďte s námi do přírody!

Garant: Kancelář ÚVR

V rámci projektu bylo uspořádáno 11 odborných exkurzí pro veřejnost zaměřených na ochranu přírody a poznávání regionu, které navštívilo celkem 311 zájemců. Společně s Krajským muzeem Karlovarského kraje jsme vydali přehledný program akcí (viz příloha 4), před každou akcí byla rozeslána tisková zpráva a zájemcům (v současné době máme v databázi cca 750 zájemců o rozesílky) byly rozeslány pozvánky mailem nebo poštou.

Projekt č. 180904, ČSOP Silvatica - Floristický kurs Bílichov

Garant: Ivana Jongepierová

Byl uspořádán floristický kurs pro středoškoláky v Bílichově, který se konal ve dnech 4.-6.6. 2009. Kursu se zúčastnilo celkem 23 studentů z Gymnázia V. B. Třebízského ve Slaném a Gymnázia Z. Wintra v Rakovníku a 6 dalších zájemců. Na vedení exkurzí se podílelo 7 lektorů, bylo vedeno 7 exkurzí. Celkem bylo zapsáno 70 nálezů dvaceti sedmi chráněných a ohrožených druhů vyšších rostlin, které byly zapsány do nálezové databáze NDOP.

Projekt č. 180906, ČSOP Nyctalus - Evropská netopýří noc na Chlumu, 5.ročník

Garant: Mojmír Vlašín

Akce se konala na Chlumu v sobotu 22. srpna 2009 od 10 do 20 hodin za účasti 99 osob,, dětí cca 40%. Součástí programu byla výstavka Ochrana netopýřů v podzemních prostorách, prezentace o činnosti ZO ČSOP Nyctalus, prezentace Netopýr jako symbol, prodej propagačních materiálů a předmětů , exkurze do zimoviště v Srbských jeskyních, detektoring s využitím hendikepovaných netopýřů, poslech nahraných netopýřích hlasů, komentovaná vycházka po lomu na Chlumu, tvořivé soutěže pro děti i dospělé atd.

Již tradiční akce, pojatá jako celodenní akce rodinného typu, byla zaměřena na jeskyňáře a příznivce Českého krasu a byla hodnocena jako úspěšná (řada účastníků přichází pravidelně). Propagace proběhla pomocí plakátů a na webových stránkách: www.nyctalus.cz , speleo.kuk.cz, www.ceskykrasochranaprirody.cz. Mediální ohlas : Praha DNES, Český rozhlas Region, Středočeský kraj, MF DNES. Mnozí se zúčastňují opakovaně, lze hovořit o akci s tradicí.

Projekt č. 180907, Muzeum přírody Český ráj - Setkání lidí, kteří chtějí správným způsobem chránit obojživelníky
Garant: Jiří Vojar

V rámci projektu bylo zorganizováno setkání lidí se zaměřením na praktickou ochranu obojživelníků, s lektory M. Šanderou, R. Rozínkem a M. Lazurkovou. Účastníci byli seznámeni také s akcemi Obojživelník roku a Plaz roku, prostor byl věnován motivaci dětí i dospělých k ochraně obojživelníků. Jednodenního semináře se zúčastnilo 22 lidí.

Projekt č. 180909, ČSOP Radhošť - Velké šelmy a veřejnost
Garant: Barbora Telnarová

Projekt navazuje na projekty z let 2008 a 2007. Předmětem projektu bylo adresné seznamování veřejností s tematikou velkých šelem prostřednictvím výstav, přednášek, televizní a internetové prezentace. V rámci projektu byly realizovány 4 výstavy, které byly určena jak školám, tak nejširší veřejnosti. Výstavy byly realizovány od února 2009 do února 2010. Kromě ZO se na realizaci výstavy podílely Správa CHKO Beskydy, muzeum Novojičínska, ZOO Plzeň a muzeum Těšínska. Výstavy byly kvalitně zpracovány a jsou dostatečně líbivé pro širokou veřejnost. Výstavy byly doplněny přednáškami, kterých bylo uskutečněno celkem 39. Dalším krokem v prospěšné medializaci problematiky velkých šelem byla spolupráce na natočení jednoho dílu pořadu Toulavá kamera a uveřejněním reportáže s tematikou velkých šelem na webových stránkách www.idnes.cz. Cílem projektu bylo ovlivňování veřejného mínění a přispění k lepší ochraně velkých šelem, což uvedenou aktivitou bylo plně a uspokojivě splněno. Projekt je součástí kvalitní dlouhodobé práce ZO v propagační oblasti, která je na vysoké úrovni a širokou veřejností žádaná.

Projekt č. 180911, ČSOP při SCHKO JH - Celostátní koordinace Evropské noci pro netopýry
Garant: Mojmír Vlašín

Cílem projektu bylo zajistit celostátní koordinaci ENN jako adresné seznamování veřejnosti s druhovou rozmanitostí netopýrů a s možnostmi jejího zachování. Ta se konala v rámci ČR na 34 místech. Pro všechny pořadatele byl již tradičně zajištěn jednotný formát plakátu vyrobený a dodaný Eurobatem. Byly rozesílány pořadatelům dle jejich požadavku v žádaném množství. Dále v rámci tohoto projektu probíhala neustálá komunikace mezi koordinátorem a jednotlivými pořadateli přes internet prostřednictvím e-mailu, ale s některými je nutný i telefonický kontakt. Součástí koordinace pořádání ENN je i komunikace s hlavními pořádajícími organizacemi což je Eurobats, ČESON, ČSOP, jednotlivé správy CHKO a AOPK ČR. Součástí činnosti koordinátora bylo také poskytnutí informace o pořádaných akcích ČTK a dalším médiím. Naprostou novinkou je propagace akce na Facebooku, jak před tak i po konání. Byly uveřejněny pozvánky na všechny akce. Tyto stránky zůstávají v celoročním provozu a počet jejich fanoušků se rozrůstá. Nevděčnou práci koordinátora je třeba vysoce ocenit !

Projekty realizované v programu „Podpora hnízdních možností zpěvných ptáků v lesích“

garant: Jaroslav Koleček

Projekty realizované v roce 2009:

Projekt č. 190202, ČSOP Koniklec

Předložená závěrečná zpráva obsahuje dvě strany textu doplněné souhrnnými tabulkami se záznamy z kontrol jednotlivých budek (117 velkých sýkorníků, 10 rehkovníků, 10 sovníků a 5 budek pro kulíšky) a několika dokumentačními fotografiemi. Rozepsáno je rozmístění budek a charakteristika zájmového území a jeho avifauny.

Práce v terénu byly realizovány na konci srpna 2009 v CHKO Kokořínsko v revíru Vidim (budky vyvěšené v roce 2003) a Mšeno (budky vyvěšené v roce 2004).

Z celkového počtu 142 původně vyvěšených budek bylo 74 (52,11 %) osídleno ptáky (23 obsazeno sýkorou koňadrou, 51 modřinkou), 42 plchem velkým (z toho v 11 případech bez předchozího hnízdění sýkor) a blíže neurčený počet vosami. Patnáct budek nebylo obsazeno (z toho jedna byla silně poškozena) a 42 se nepodařilo dohledat (podíl ptáky obsazených budek tak de facto dosáhl 74 %).

Projekt č.190906, ČSOP Břeclav

Předložená závěrečná zpráva obsahuje sedm stran textu a tabulek doplněných sérií fotografií a samostatnou tabulkou shrnující obsazenost sledovaných budek. Část výsledků (71 budek) je podrobněji rozepsána v předepsaném formuláři.

Projekt byl realizován v oboře Soutok (LS Lanžhot) a polesí Boří les a Háje (LS Valtice). Všechny uvedené lokality se nacházejí v okrese Břeclav a Ptačí oblasti Soutok-Tvrdonicko. Podrobná charakteristika je připojena.

Bylo sledováno celkem 2101 malých (452 – Boří les, 1649 – Soutok) a 105 velkých (16 + 89) budek. Z tohoto počtu bylo letos 47 malých a šest velkých budek vyvěšeno nově. 1728 budek bylo obsazeno ptáky a ve 1444 z nich (83,6 %) bylo potvrzeno jejich úspěšné hnízdění. Budky osídlilo celkem 17 druhů ptáků (mj. kalous ušatý, krutihlav obecný, lejsek bělokrký nebo oba druhy šoupálek). Cenné je názorné srovnání s rokem 2008, srovnání vývoje populací špačků a vrabců polních v časové řadě od roku 1989 a přehled hnízdních ztrát u lejska bělokrkého. Část poznatků je příkladně konzultována s odbornou literaturou.

Zpráva dále obsahuje vyhodnocení hnízdní úspěšnosti jednotlivých druhů, zmiňuje zkušenosti s používáním dřevěných hřebíků a hnízdních kapes, nastiňuje fenologické aspekty průběhu hnízdění a hodnotí (negativní) vliv počasí. Realizátoři dále pojednávají o ojedinělých projevech vandalismu.

Část budek byla obsazena netopýry (osm kolonií a více budek se zbytky trusu). Devatenáct budek (především šoupákovníky) osídlily myšice. Nezřídka dochází jejich vlivem k rušení nebo zničení snůšky. Celkem 21 budek bylo obsazeno sršni, šest vosami, pět se pokusili obsadit čmeláci a v 17 budkách byli nalezeni mravenci.

Projekt č.190911, ČSOP Nové Hradý

Předložená závěrečná zpráva obsahuje dvě strany textu a tabulku shrnující hnízdění ptáků v budkách v zájmovém území v roce 2009.

Práce probíhaly na lokalitách Kapinos – Hlavní, Bukovská, Scheichenostova a Okružní alej, Manipulační sklad, Jakule – cesta na Klíny, Hamerská a Herbstů alej, Jakule – Petříkov a Jiříkovo údolí – Klíny (vše - okres České Budějovice). Lesní porosty (smrk, borovice) dosahují stáří 30–100 let.

V letošním roce ZO Nové Hradý pečovala celkem o 159 budek vyvěšených v letech 2004–2008 (7 barelů – 1 obsazen puštíkem a 1 hoholem, 11 rehkovníků – 9 obsazeno rehky; 141 sýkorníků – 19 obsazeno brhlíky, 37 modřinkami, 73 koňadrami a 10 sršněmi). Celkově tedy bylo 150 ze 159 vyvěšených budek obsazeno (tj. 94 %).

Zpráva podrobně nastiňuje zastoupení jednotlivých druhů ve třech typech vyvěšených budek a podává informaci o jejich obsazenosti.

Projekt č. 190921, ČSOP Silvatica

Předložená závěrečná zpráva obsahuje dvě strany textu shrnujícího obsazenost sledovaných budek (sýkorníky) v roce 2008.

Projekt byl realizován v revíru Lužná, v části od háj. Sládkův kříž k Louštínu a háj. Třtická lísa (podél cesty od rozc. pod Klukem, kolem Punčošky ke Sládkovu kříži, Od Třtické lísy přes rozc. pod Louštínem k rozcestí pod Klukem, Pod rozcestím pod Louštínem I., Od kříž. U ručiček přes kříž. pod Louštínem II, Řevničovskou lísu a kolem Louštína ke kříž. I). Uvedené lokality se nacházejí na Rakovnicku.

V zájmovém území je vyvěšeno celkem 316 budek (z toho 30 bylo vyměněno). Všechny byly vyčištěny během ledna roku 2009. Jedná se o budky, které v minulosti vyvěsily LČR, chybějící budky v jednotlivých číselných řadách byly postupně doplňovány novými budkami vyvěšenými ZO ČSOP *Silvatica* v letech 2004 až 2006 (2009).

Z celkového počtu bylo v hnízdní sezóně 2008 obsazeno 175 budek (56 %) sýkorami, 12 (4 %) brhlíky, dvě plchy, dvě vosami a jedna sršni. U jednotlivých ploch jsou u každého druhu uvedena čísla budek, které jím byly obsazeny. Prázdných zůstalo 111 budek. Pět budek nebylo vůbec nalezeno (z tohoto počtu dvě patrně zcizené).

Projekt č. 190912, ČSOP Natura, quo vadis?

Předložená závěrečná zpráva obsahuje čtyři strany textu a souhrnných tabulek se záznamy z vyvěšování a kontrol celkem 56 budek (velkých sýkorníků).

Práce v terénu byly realizovány 3. 10. 2009 v revíru Ptice na Nižborsku. Budky byly vyvěšeny v letech 2003 a 2006 na celkem pěti lokalitách (smíšené lesy 20–70 let, 370–400 m n. m.). Z celkového počtu 56 budek bylo 36 (74,5 % z budek přítomných v roce 2009 včetně budek obsazených také hmyzem) osídleno ptáky (33 obsazeno sýkorami, 3 brhlíky) a 4 sršněmi. Dvě budky byly obsazeny sršněmi i sýkorami. Sedm budek bylo vyvěšeno nově v roce 2009, dalších šest bylo poškozeno, neobsazeno nebo nenalezeno, 1 budka bude vyvěšena v roce 2010.